

Slovenski VESTNIK

LETNIK XL.

CELOVEC, PETEK, 6. DECEMBER 1985

ŠTEV. 49 (2254)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

Generalni konzul Miklavčič na obisku pri ZSO v Celovcu

V torek popoldne je novi generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič obiskal sedež Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, kjer so ga sprejeli predsednik nadzornega odbora Lipej Kolenik, predsednik upravnega odbora Feliks Wieser in tajnik Marjan Sturm kupaj z zastopniki včlanjenih organizacij in ustanov ZSO. V pogovoru so gosta kratko seznanili o zgodovini naše osrednje organizacije in o dejavnostih na posameznih področjih, tolmačili pa so mu predvsem tudi najbolj aktualna vprašanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Generalni konzul Miklavčič je izrazil veliko zanimanje in razumevanje za položaj in težnje koroških Slovencev ter zagotovil vso podporo prizadevanjem za uresničitev narodnostnih pravic na podlagi člena 7 avstrijske državne pogodbe.

Pred prihodom na Koroško je bil Borut Miklavčič član Izvršnega sveta SR Slovenije in predsednik Republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo, prej pa je bil med drugim predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane ter je vodil odbor za izgradnjo kulturnega in kongresnega centra Cankarjev dom.

Škandali pretresajo Avstrijo Podržavljeno velepodjetje VOEST „pridelalo“ izgube v višini 6 milijard šilingov

Ko je bil zvezni kancler Sinowatz pred meseci na kratkem obisku na Bavarskem, je odločno nastopil tudi proti pisanju zahodnonemškega tiska, ki je v zvezi z vinskim škandalom imenoval Avstrijo „republiko škandalov“. Toda čeprav nam zastrupljeno vino še vedno leži v želodcu in še sploh ni mogoče govoriti o resnem začetku razreševanja daljnosežnih posledic, ki so jih povzročili neodgovorni zastupljevalci, Avstrijo pretresa nov škandal: največje podržavljeno podjetje VOEST-Alpine je „pridelalo“ izgube, katerih višina že po prvih ocenah sega blizu 6 milijard šilingov, medtem ko nekateri govorijo celo o mnogo višjih vsotah.

V prvih komentarjih je bilo že govora o pravi „nacionalni katastrofi“. Medtem so se duhovi spet malo pomirili in vsaj v izjavah in obljubah je bilo že slišati o prvih načrtih za iskanje poti iz trenutne situacije. Govora je o „trdi reformi“, o „popolni preorganizaciji“ in o podobnih „ukrepih“, medtem ko nasprotniki podržavljanja prihajajo spet s svojimi zahtevami po reprivatizaciji. Okoli tega se razpreda strankarsko-politična „vojna“, v kateri vsaka stran skuša prikriti svoje napore in zvaliti krivdo na drugo, čeprav v resnici ne eni ne drugi niso nedolžni angelčki, marveč sta ravno v tem primeru krivda in odgovornost še iz časov velike koalicije in v znamenju socialnega partnerstva precej enakomerno porazdeljeni na obe veliki stranki.

Poleg te strankarsko-politične strani, na kateri bo eden od viškov gotovo dosežen z današnjo izredno debato v parlamentu, pa ima zadeva seveda tudi še drugo plat. Mislimo namreč na to, kako taki škandali odmevajo v javnosti, med „navadnimi“ državljani. In v tem pogledu vse kaže, da je mera potrpežljivosti in razumevanja že kar precej polna. Preprosti človek upravičeno ne more imeti razumevanja, če sliši, da bodo gospodarstveniki, ki so

zagrešili polom (in to z neodgovornimi špekulacijami, za katere niso imeli nobene pristojnosti), še naprej prejeli svoje vrhunske plače, menda do 160.000 šilingov, po izteku delovnih pogodb pa pokojnine v višini 80 odstotkov teh bajnih vsot. Podobno se godi povprečnemu državljanu, ko bere v tisku, da si v istem trenutku, ko naj bi vsi „doprinesli žrtve“ za ozdravitev podjetja VOEST, poglavar nekega drugega podjetja, ki pa je prav tako odvisno od vsakoletnih finančnih injekcij iz državne blagajne v višini več sto milijonov šilingov, kupi nov službeni avtomobil, ki stane menda „samo“ 565.000 šilingov.

S tem vendar seznam škandalov še nikakor ni izčrpan – srečujemo jih v gospodarstvu, v politiki in na drugih področjih družbenega dogajanja. Najbolj „škandalozno“ pa se navadnemu državljanu mora zdeti, ko vidi in bere kako se pristojni dejavniki enostavno otepaajo vsake odgovornosti in krivde. Tudi v sedanjem primeru velepodjetja VOEST. Kajti: Kdo je vendar imenoval vodilne ljudi v podjetju ter jim priznal plače v višini astronomskih vsot in neštete druge privilegije? Kaj so počeli člani nadzornih forumov, ki bi ob vestnem izpolnje-

vanju svojih dolžnosti morali pravočasno preprečiti tak razvoj?

Eni in drugi so zelo dobro plačani, menda za veliko odgovornost, ki jim je naložena. Preprosti človek ima na to zelo enostaven odgovor: Naj se k tej odgovornosti priznajo tudi tedaj, kadar je treba izvajati ksnsekvence. Dokler pa se to ne dogaja, tako dolgo se niti ni čuditi, če med ljudmi in zlasti med mladino upada zanimanje za politiko in zapanje v njene predstavnike. Naraščanje odstotka nevolilcev je v tem pogledu brez dvoma dovolj zgovorno; iskanje rešitve potom uzakonitve volilne obveznosti pa je tukaj gotovo najbolj zgrešena pot, kajti s prisilo se zaupanja ne da obvarovati.

S popuščanjem nemškim nacionalistom doživlja uradna koroška politika očiten brodolom

„Ali skupna rešitev, ali pa sploh nobene rešitve.“ Besede, ki jih je bilo v torek slišati v deželnem zboru, na prvi pogled morda izgledajo tako, kakor da bi bilo z njimi kaj izpovedanega; toda če jih postavimo v okvir omenjene deželnozbornske razprave, povsem izgubijo vsebinsko izpoved in postanejo le delček tistega mlatenja prazne slame, ki ga sedaj doživljamo okoli vprašanja dvojezičnega šolstva.

Se ni dolgo, kar smo slišali, da se deželna politika še z nobenim drugim vprašanjem ni bavila tako temeljito in izčrpno kot z vprašanjem dvojezične šole. Slišali smo, da je ta pozhrtvovalnost deželnih politikov tudi že obrodila sadove in da model nove rešitve že leži na mizi. In slišali smo, da gre pri tem modelu za skupno rešitev.

V deželnem zboru, kjer se je v torek proračunska razprava o kulturi izrodila v precej nekulturno prerekanje

o manjšinskem šolstvu, pa so prišla na dan povsem drugačna dejstva: Da še nihče nima predstave o tem, kako naj bi izgledala „nova rešitev“ (kar je bilo doslej o tem povedanega, npr. predsednik deželnega šolskega sveta Kircher, je šlo za izključno osebna mnenja); da niti ni razvozlano vprašanje pristojnosti; da stališča strank še nikakor niso usklajena in da je sploh vprašljivo, zakaj bi se gnali za reševanje vprašanja, ki med ljudstvom baje zelo malo odmeva.

Torej bi lahko kratko povzeli, da so z dosedanjim „reševanjem“ doživeli popoln polom. Temu se tudi ni čuditi, saj je to „reševanje“ že od vsega začetka zgrajeno na trblih temeljih, namreč na nemškonacionalističnih zahtevah po šolskem apartheidu, ki pa so jim stranke s svojim oportunitizmom oz. svojo prav tako proti Slovincem usmerjeno naravnostjo dale določeni „uradni“ videz. Sedaj se

ta videz začneja kršiti, podira se fasada zlagane demokratičnosti, v kateri imenu so zlorabljali tako imenovano pravico staršev, kaže se razgaljeni obraz nepomirljivega šovinizma, ki pozna le en cilj – uničiti Slovence, zato je treba razbiti skupno vzgojo otrok in spodrezati temelje mirnega sožitja v deželi.

Vsaj ob tem bankrotu, ki so ga doživeli s popuščanjem nemškim nacionalistom, bi morali odločilni dejavniki Koroške končno uvideti, da je pošteno in zadovoljivo rešitev mogoče doseči le v sodelovanju z neposredno prizadetimi. V vprašanju manjšinskega šolstva je gotovo najbolj prizadeta manjšina, ki je že večkrat ponudila sodelovanje in tudi izdelala konkretne predloge. Toda na strani uradne Koroške očitno manjka poguma, da bi se začeli resno ukvarjati s temi predlogi, podkrepljenimi s stališči in argumenti strokovnjakov celovške univerze in drugih izvedencev.

Šentjakob: Občina odklanja dvojezične označbe v šolah

Označbe v notranjosti ljudskih šol naj so le v državnem jeziku. Torej nemške! Do tega zaključka je prišlo občinsko predstojništvo, je na zadnji občinski seji 28. 11. 1985 dejal Šentjakobski župan Johann Greßl in predlagal občinskemu svetu naj zavrne predlog Slovenske gospodarske skupnosti Šentjakob (SGS). Trije odborniki te občinske frakcije so namreč 24. oktobra letos zahtevali od občinskega sveta naj obravnava njihovo zahtevo po dvojezičnih označbah v notranjosti šol v Šentjakobu, Področici in v Podgorjah.

Odklonitev predloga Slovenske gospodarske skupnosti so mandatariji FPÖ, ÖVP in SPÖ sklenili soglasno. Da bi vse občinske odbornike seznanili s svojim upravičenim stališčem, je Franc Janežič na seji še enkrat prebral utemeljitev predloga. Med drugim je opozoril na dejstvo, da šteje občina Šentjakob celo po zakonu o narodnostnih skupinah med dvojezične občine; neglede na to, da dvojezični napisi odgovarjajo predpisom manjšinskega šolskega zakona, ki predpisuje vzgojo do skupnosti med šolarji in do spoštovanja obeh deželnih jezikov. Seveda se je skliceval tudi na člen 7 državne pogodbe

in opozoril na mnenje pedagogov, da so dvojezične označbe v notranjosti šole učila. „Dvojezične označbe ne jemljejo nikomur ničesar, ne dajejo nobenemu prednost in ne zastavljajo nikogar.“

S svojim predlogom občinskemu

svetu si je Slovenska gospodarska skupnost pridobila tudi pravno upravičenost se pritožiti na višjih instancah!

Značilno za položaj slovenske narodne skupnosti na južnem Koroškem je to, da so vsi občinski odbor-

Odborniki SGS Jože Ottowitz, Jože Sticker in Franc Janežič (z desne)

PREBERITE

na strani

- 2 Ženska v avstrijski družbi
- 2 Scrinzi in Haider — politična burka kot odskočna deska?
- 3 Oder OBACE se bo predstavil javnosti
- 4 Razstava planinskih slik v Auli slovenici
- 5 KPPZ je gostoval na Primorskem
- 8 Športni mozaik

niki z županom vred vtili vse pasivno na znanje. (Naj bi zid molčanja zadušil slovenska stremjenja po enakopravnosti?) Le ÖVP-jevski odbornik inž. Kollmitzer se je oglasil in opozoril občino, da ima dolžnost vprašati posestnika (!) šole, preden odloča o napisih. Lastnik ljudske šole v Področici je namreč še vedno Schulverein Südmark. Po seji je dejal, da se s tem ni hotel izreči proti dvojezičnim napisom. To naj bi bilo zgolj opozorilo stvarne narave!?

Še nekaj je bilo zanimivo: v svoji „utemeljitvi“ je župan mimogrede omenil, da je k dvojezičnim označkam zavzela stališče tudi skupnost učiteljev šentjakobske šole. Ni pa povedal, kakšno stališče so zavzeli učitelji! Šele po seji smo zvedeli, da so zagovarjali dvojezične napise...

V ostalem je občinski svet obravnaval vrsto zemljiških prenamemb; sprejel soglasno sklepe o subvencijah kulturnih in športnih društev (v tej zvezi je zanimiv predlog naj društva v prihodnje podajo delovna poročila, do bodo na podlagi njihove dejavnosti sklepali o višini podpore); podporo bodo dobile tudi šolske sestre za 9. šolsko leto; na dnevnem redu so bila tudi poročila župana, gradbenega ter športnega in kulturnega referenta.

Skupna šola sama še ne zagotavlja zaščite manjšine Politiki se otepajo pedagoških argumentov. Bojijo se šolskih poizkusov

Deželnozborska debata minuli torek potrjuje, da je tristrankarsko soglasje glede manjšinskega šolstva res gnil strankarskopolični kompromis, ki so mu pedagoški izsledki deseta briga. Freunschlag (FP) je ponovno zahteval naj se zmanjša območje dvojezičnega šolstva in upošteva „pravica staršev“. Šolski referent deželni glavar Leopold Wagner je sicer zagotovil, da socialisti niso pod nobeno kuratelo (tu je navezal na zahtevo FPÖ in referendum KHD-ja), v isti sapi pa je že govoril o „ponudbi“ SPÖ namestiti 80 novih učiteljev; stališče predsednika deželnega šolskega sveta Karla Kircherja (ki je zagovarjal pouk dveh učiteljev v skupnem razredu) pa je Wagner označil kot „osebno mnenje Kircherja“.

Razprava v koroškem deželnem zboru potrjuje pravilnost našega stališča, da naprej vztrajamo na šolskih poizkusih, kot pogoj kakršnih koli sprememb. Kajti politično ali narodnopolitično poseganje v manjšinsko šolstvo, ki odklanja znanstveno izdelane šolske poizkuse, ne škoduje samo slovenski narodni skupnosti, temveč je ukrep, ki se ne ujema z interesi vsega prebivalstva južne Koroške.

KJE SO REZULTATI „NAJTEMELJITEJŠIH“ RAZPRAV ODBOROV?

„Kako bo zgedala praksa (asistenčnega učitelja) trenutno še nobeden ne ve (!)“ je v deželnem zboru ponovil Wagner, „porabne predloge radi sprejemamo.“ To je rekel sam deželni glavar v deželnem zboru, ki je menda opravil v šolskem vprašanju tako temeljito delo, da to delo menda ni samo vzgled Avstriji, temveč celemu svetu. Zakaj potem ne objavijo svojih rezultatov in izsledkov? Da bi jih lahko posnel cel svet! Na mizo s stališči strokovnjakov in politikov! Na mizo z rezultati, da se bomo res lahko prepričali o njihovem „delu“.

Neodgovorna igra okoli vprašanja dvojezične šole

Ce ne bi šlo za resno, za koroške Slovence celo življenjsko važno vprašanje, bi morali tisto, kar se trenutno dogaja okoli dvojezičnega šolstva na Koroškem, imenovati prenapetostno pustno šalo. Vodilni politiki sicer zatrjujejo, da jim gre za resno zadevo, za katero se baje naravnost žrtvujejo; toda v isti sapi preko sredstev množičnega obveščanja javnosti že ponujajo „rešitve“, o katerih še sami nimajo nobenega pojma — torej v pravi pomeni besede prodajanje „mačka v zaključju“.

Toda višek te dvomljive igre je brez dvoma strah, da ne bi eden drugega opeharil za „zasluge“, ki si jih očitno nameravajo deliti po končanem delu, namreč potem, ko bi zahteve Heimatdiensta in svobodnjakov po ločitvi šol oziroma šolarjev po načelu „volk sit in koza cela“ uresničili na ta način, da bi ločitev dejansko izvedli pod streho navidezno skupne šole.

V tem pogledu se naravnost kabaretično berejo napadi, ki jih v zadnjem času socialistično glasilo KTZ naperja proti Heimatdientu, kateremu očita, da z vztrajanjem pri svojih prvotnih zahtevah ogroža „skupno rešitev“, ki je menda že takorekoč pod streho (o kateri pa doslej še nihče ni vedel konkretno povedati, kako naj bi v resnici izgledala). Ali ljudem pri koroški SPÖ res tiči KHD tako globoko v kosteh, da se ga bojijo kot hudič križa? Se mar bojijo, da so pri svojem reševanju premalo upoštevali zahteve nemško-konacionalističnih krogov? Stranka, ki ima že toliko let tako veliko večino v deželi, si s takšnim strahom gotovo ne piše dobrega spričevala; obenem pa prav s takšnim obnašanjem še krepi tiste sile, ki se jih menda tako boji.

Vsa ta umazana igra pa ima še eno lepoto napako: Govorijo o „skupni rešitvi“ in iščejo konsenz z nemško-konacionalističnimi silami, deseta briga pa jim je dobrobit in usoda tistih, za katere v prvi vrsti gre — namreč za Slovence. Sicer je res, da so v deželnem zboru poslušali tudi njihova stališča, toda pri iskanju rešitve — vsaj kolikor je bilo doslej slišati — so šli mirne duše preko pomislekov in predlogov, ki so jih izrazili predstavniki slovenskih organizacij in strokovnjaki celovške univerze. Takšen način „skupnega reševanja“ nam je znan iz preteklosti, zlasti iz dobe, ko je na-

agoške komisije prosvetnega ministrstva skušajo zato najti dokončni politični sporazum, da bi zvezna politika samo še potrdila „koroško rešitev“. Zato skušajo krčevito razlagati, da je namestitev 80 ali 100 enojezičnih asistenčnih učiteljev „zgolj organizatoričen ukrep“, takorekoč brez vsake politične in narodnopolitične posledice!

Z napetostjo čakamo na to, kako bodo politiki sprejeli poročilo pedagoške komisije, predvsem zaradi tega, ker je iz vrst učiteljev slišati vedno več nezadovoljstva, ker politiki vedno bolj odločajo preko njihovih glav.

ODLOČITVE „OD ZGORAJ“ POVZROČAJO ODPOR

Ne samo pedagogi celovške univerze opozarjajo, da je nameščanje takih ali drugih učiteljev „globokosežna pedagoška sprememba“ za šolo, tudi v vrstah prizadevanih učiteljev se bojijo „konkurenta v razredu“ ali „opazovalca ob strani“, ali pa jih sploh razburja, da politiki enostavno žonglirajo z učitelji, ne da bi upoštevali pedagoških, človeških, in političnih posledic.

„Gre predvsem za klimo. Vse ukrepe je treba oceniti po tem, ali zboljšajo klimo v šolah na južnem Koroškem v smer sprejemanja dvojezičnosti. Če tega ne povzročajo jih je treba odklanjati,“ pravi univ. prof. dr. Peter Gsetzner v zvezi s sedanjimi šolskimi razpravami. Kako zgrešena je trenutna razprava o asistenčnih učiteljih skuša razložiti tako: „Razčlenjeni in izboljšani učni pripomočki za dvojezični pouk so na primer bolj važni kot zgolj namestitev kakega učitelja. Upoštevati je treba, da imajo učenci danes različno jezikovno raven in izboljšati bi bilo treba usposobljenost dvojezičnih učiteljev!“ Predlog za nastavitve enojezičnih pomožnih učiteljev pa odločno odklanja in pravi: „Šolska praksa bo privedla prej ali slej do ločenih skupin, do ločenih razredov. Enojezične učitelje nastavljeni v dvojezičnem področju pomeni pospeševati identifikacijo šolarjev na eni strani z nemškimi učitelji, na drugi z dvojezičnimi, to pa bo privedlo do ločevanja šolarjev in prej ali slej tudi do konfliktov.“ Univerzitetni asistent Mirko Wakounig pa je v razgovoru z našim listom opozoril, da se celo z dvojezičnimi asistenčnimi učitelji uveljavijo ločevalni mehanizmi, „če se ves pouk ne izboljša v dolgoročnih šolskih poizkusih, ki jih znanstveno nadzorujejo in izkušnji iz le teh znanstveno ovrednotijo.“

BOJAZEN POLITIKOV PRED ŠOLSKIMI POIZKUSI IN STROKOVNJAKI

Vodilne politike treh strank povezuje tudi bojazen pred pedagoškimi argumenti, predvsem pred šolskimi poizkusi. Se pred objavo poročila ped-

stajala sedmojuljska zakonodaja, ki nam je bila potem oktroirana kot rezultat strankarske troedinosti, ne da bi se pri tem kakorkoli ozirali na upravičene pomisleke in proteste neposredno prizadetih.

Edino vprašanje, ki je bilo pri takratni „vzorni rešitvi“ zavestno izpuščeno, je šolstvo. Sedaj je torej na vrsti tudi še to in vsaj dosedanja razvoj kaže, da se odgovorni dejavniki iz preteklosti kljub najslabšim izkušnjam ničesar niso naučili oziroma se nočejo učiti, ker pravila demokracije slej ko prej pojmujejo tako, da večina vsiljuje diktate manjšini.

ZENSKA V AVSTRIJSKI DRUŽBI:

Premagati neenakopravnost, toda ne s čakanjem

Državna sekretarka Johanna Dohnal predavala v KSŠŠ na Dunaju

Minuli petek je v Klubu slovenskih študentov in študentk na Dunaju predavala državna sekretarka za ženska vprašanja Johanna Dohnal. Opozorila je na mnoga dejstva, ki zrcalijo današnjo neenakopravnost žensk sploh in tudi posebej v avstrijski družbi; nakazala pa je tudi poti, po katerih bi bilo treba uresničevati dejansko enakopravnost žensk na vseh področjih družbenega dogajanja.

Sijajnost današnjega naprednega in modernega časa z vsemi njegovimi napredki zelo rada zamegljuje omejenost in mračnjaštvo družbe dvajsetega stoletja. Pri tem Avstrija nikakor ni izjema.

Neenakopravnost žensk napram moškemu je očitna na vseh družbenih področjih. Stari predsodki in nad vsem stoječi gospodarski interesi zasebnega gospodarstva do zdaj še vedno omogočajo, da ženski spol ni v enaki meri kot moški udeležen v oblikovanju javnosti (ustanove, uradi, mediji, politika...) in da tudi v poklicu kljub enakim pogojem in uspehom — da ne go-

vorimo o tako imenovanih enakih možnostih za vsakogar — ne more napredovati niti zaslužiti enako dobro kot moški. Materinstvo in samskost žene je za mnoge somišljenike še vedno pojav, ki bi ga najraje reševali — kot v času zloglasne inkvizicije — na grmadi in ne v smislu človečanske pravice do dostojnega življenja. Dostojanstvo žensk začnejo ponavadi spodkopavati že pri osnovni izobrazbi v šoli; krojijo ga od prve šolske knjige do zadnjega dopolnilnega tečaja za stenotipistke ali sekretarke z namenom, da ženska končno tudi sama „uvidi“, da je v prvi vrsti ženska in šele potem človek.

V tem smislu je državna sekretarka Johanna Dohnal podala vrsto zanimivih statističnih podatkov o zastopanju žensk v avstrijski družbi ter s tem v zvezi ugotovila, da je za marsikatero nedostatke odgovorna vlada, še bolj pa sistem socialnega partnerstva. Zадnjega sicer ni popolnoma odklanjala, a tudi ne zagovarjala, češ, mnogi pogoji bi se morali najprej spremeniti,

V SLOVENIJI UGOTAVLJAJO:

Koroško manjšinsko vprašanje NI LE ZADEVA AVSTRIJE ALI KOROŠKE

Zadnji razvoj okoli vprašanja dvojezičnega šolstva na Koroškem živo zasledujejo tudi v Sloveniji. Tako je bilo prav to vprašanje tudi v ospredju seje republiškega komiteja SR Slovenije za mednarodno sodelovanje, ki je na začetku prejšnjega tedna zasedal pod predsedstvom Ivana Seničarja.

Na seji so ugotavljali, da se je boj za ohranitev dvojezičnega šolstva na Koroškem zlasti zaostrial v zadnjih dveh letih, ko po prizadevanjih vobodnjaške stranke in koroškega Heimatdiensta gre za uveljavitev teženj, da bi z uvajanjem šolskega geta pospešili asimilacijske procese. Govorili pa so tudi v „kompromisnih“ predlogih, ki jih je pred nedavnim napovedal deželni glavar Wagner za novo ureditv s pomočjo pomožnih učiteljev.

V razpravi na seji komiteja so bili izrečeni številni načelni pomisleki zoper takšno rešitev, ki bi v zadnji konsekvenci vendarle pomenila ločevanje učencev glede na prijavo k dvojezičnemu pouku. Opozorili so na možne posledice za dvojezično šolstvo, ki je „eden najpomembnejših temeljev za ohranitev narodne identitete Slovencev onkraj severne meje“.

Sklenili so vprašanje preučiti po strokovni plati, hkrati bo v tej zvezi prišlo do intenzivnejših posvetov s predstavniki koroških Slovencev, medtem ko bodo predstavniki Slovenije oz. Jugoslavije v stikih z avstrijskimi prav tako obravnavali to problematiko. Kajti — kakor so poudarili na seji — slej ko prej velja, da zahteve koroškega Heimatdienta in svobodnjaške stranke po odpravi dvojezičnega šolstva, pa tudi drugi predlogi, ki utegnejo okrniti ali škoditi dvojezičnemu šolstvu, ne morejo biti notranja stvar Avstrije ali celo samo dežele Koroške, „saj gre za stvari, ki bistveno posegajo v odnose med državama, opredeljene z avstrijsko državno pogodbo“.

Politična burka kot odskočna deska?

Politični oder ni le prizorišče resnih iger ali celo dram, marveč se na njem včasih odigravajo tudi prave burke. Temo za takšno politično burko nudita trenutno predsednik koroške FPÖ Jörg Haider in bivši vodilni zastopnik te stranke Otto Scrinzi. Ker je Scrinzi napovedal svojo kandidaturu pri predsedniških volitvah, kjer se namerava potegovati za glasove desnih skrajnežev, je v lastni stranki izzval negodovanje, pa tudi zahteve po njegovi izključitvi.

Vendar pa v stranki zdaj ni nikogar, ki bi bil pripravljen resno razmišljati o takem ukrepanju proti Scrinziju: na zvezni ravni predsednik Steger odklanja pristojnost in jo pripisuje koroški FPÖ, kjer pa Haider prav tako ni pripravljen vgrizniti v kislno jabolko. Nasprotno, našel je celo „rešitev“, da se je Scrinzi takorekoč sam izključil iz stranke, ker menda že od leta 1980 ne plačuje članarine (!). Da pa je burka zabavna, res tudi Scrinzi odgovarja, da članarine dejansko ni več plačeval, zato pa je hotel naprej plačevati naročnino za strankino glasilo (čeprav ga ni več prejemal), vendar stranka tega ni sprejela...

Torej trenutno še ni jasno, kdo bo kako odgovoril na vprašanje glede Scrinzijevega članstva v FPÖ, očitno prizorišče?

je le to, da se Haider noče zameriti ne eni ne drugi strani. Ravno to njegovo „junaštvo“ v zadevi Scrinzi pa poznavalci razmer povezujejo z morebitnimi spremembami v vodstvu svobodnjaške stranke, kjer hoče koroška FPÖ uveljaviti večji vpliv. Nekaj takega je Haider napovedal že po zadnjih volitvah, ko so bili koroški svobodnjaki edini v Avstriji, ki so napredovali.

V luči takšnega mežikanja v smer Dunaja bi bilo razumeti tudi Haiderjevo izjavo o manjšinskem šolstvu, češ, da se koroška FPÖ sicer poteguje za „veliko rešitev“ (spremembo zakona), vendar bi se v skrajnem primeru zadovoljila tudi z „malo rešitvijo“ (spremembe potom službenih odredb). Preveč glasno o taki možnosti Haider seveda ni razmišljal — ker hoče vendar skupaj s KHD ostati na „trdni liniji“; dovolj razumljivo pa je njegovo razmišljanje le moralo biti, kajti Steger ga je vsekakor razumel, ko je svojim koroškim kameradom zagotovil, da zvezno vodstvo stranke stoji popolnoma za stališči, ki jih imajo na Koroškem.

Morda pa je burka, ki jo igra Haider na koroškem političnem odru, v resnici le odskočna deska, da bi se pognal na dunajsko politično prizorišče?

Državna sekretarka Johanna Dohnal (lova mesta žensk).

■ Izbojevati bo treba enakomerno razdelitev (javnih) službenih mest in funkcij med obema spoloma (na nedavnem kongresu SPÖ je bilo to sprejeto kot „Quotenregelung“ — op. ured.).

Državna sekretarka Johanna Dohnal na koncu: „Za vse to bo potrebno mnogo sile in moči. To moč moramo tudi ‚hoteti‘ dobiti. Gotovo se mnogi moški funkcionarji v politiki in gospodarstvu nič kaj ne navdušujejo za enakomerno razdelitev spoloma — toda nikakor ne bomo mogle čakati, da bodo pomrli...“

Oder OBACE se bo predstavil javnosti

V nedeljo 8. decembra (v organizaciji KKZ) bodo po dolgih letih ponovno nastopili domači igralci. To bo šesta lastna predstava, nastopil pa bo „oder OBACE“, ki se bo prvič predstavil javnosti. Igralci odra OBACE bodo uprizorili KURENTA, po-vest Ivana Cankarja. KURENTA je dramatisiral Marjan Belina ob 100-letnici rojstva velikega slovenskega pisatelja in dramatika.

Oder OBACE, tako se imenuje mlada igralska skupina iz Celovca, je nastal na pobudo dolgoletnega prijatelja in režiserja Franceta Končana. Brez njega si težko predstavljamo oder mladje, pri katerem je bil več let kot režiser in osebni prijatelj mladih gledališnikov. Usoda igralcev odra mladje pa se je vedno ponavljala. Ko so zapustili skupino, se je le red-

ko kdo še nadalje ukvarjal z gledališčem, vsi ostali so pretrgali vezi. Zelja Franceta Končana je bila, da bi združil vse nekdane igralce odra mladje, ki živijo v Celovcu in bližnji okolici. Prvo srečanje z igralci je bilo jeseni na Rebrci, kjer je bila zasedba kolikortolikor popolna, saj je Marjan Sticker z vneto iskal igralce, ki bi bili sedaj pripravljene sodelovati. Na Rebrci se je skupina odločila tudi za KURENTA. Po prvih srečanjih so nekateri zapustili skupino in zasedba dolgo ni bila več popolna. Takrat so se v skupino vključili tudi igralci, ki niso bili kdaj pri odru mladje. Ta korak je bil bistvenega pomena, kajti, sedaj je bil izvršen tudi pravi namen skupine. V njej naj bi se namreč zbirali vsi, ki se želijo ukvarjati z gledališčem, neglede na to, ali so bili kdaj člani odra mladje ali ne. V dokončni zasedbi so tako študentje, kot tudi tisti, ki so že v poklicnem življenju. V igralskih vlogah so Magda Wernig, Marija Feinig, Rozi Tratar, Milka Hudobnik, Janja, Sigi in Branko Kolter,

Sticker, ki je nato predlagal oder OBACE in to iz tehničnih razlogov. Ob prebiranju Andreja Susterja Drabosnjaka je našel naletel na „Svojevni OBACE“, ki ga je napisal Drabosnjak za slovensko prebivalstvo. Ime OBACE je uskupina potrdila, saj ima OBACE ali abeceda za skupino določen pomen. Igralci so začeli na gledališkem področju takorekoč pri črki A, z vestnim delom pa bodo spoznavali gledališko abecedo in vse dejavnosti, ki imajo povezavo z gledališčem. Andrej Suster Drabosnjak se je v prostem času ukvarjal s pisanjem, poklicno je bil kmet. Tudi člani OBACE-ja niso profesionalni igralci, pač pa se amatersko ukvarjajo z gledališčem. Ime OBACE pa naj bi vzpostavilo tudi vez do samorastniške dejavnosti mlade skupine. Zelja Franceta Končana, ki je bil pobudnik za ustanovitev skupine, je, da bi oder OBACE bil center, ki bi združeval vse ljubitelje gledališča. Po njegovem mnenju je naloga OBACEJA tudi ta, da se igralci poleg igranja spoprimejo z vsemi dejavnostmi, od seminarjev do gleda-

F. Zwitter dobitnik nagrade AVNOJ

Dr. Fran Zwitter, ki je oktobra letos praznoval 80. življenjski jubilej, je med letošnjimi dobitniki nagrade AVNOJ. Kot znano, je to najvišja jugoslovanska nagrada, ki jo podeljujejo za dosežke, ki so splošnega pomena in izboljšanje življenja prebivalcev SFRJ.

Akademik Zwitter je to najvišje družbeno priznanje dobil za njegovo znanstveno raziskovalno delo. V tozadevni utemeljitvi je med drugim povedano, da znanstveno raziskovalno delo Frana Zwittra obsega splošno zgodovino novega veka in zgodovino Slovencev v novem veku, ukvarja pa se tudi z zgodovino drugih jugoslovanskih narodov in z važnejšimi vprašanji evropske preteklosti. V petdesetih letih svojega znanstvenega dela je pomembno vplival na mlajše rodove zgodovinarjev, med drugim pa je bil med NOB tudi direktor partizanskega znanstvenega inštituta v Rogu.

Dr. Franu Zwittru k visokemu priznanju iskreno čestitam.

Nagrado AVNOJ podeljujejo tudi uspešnim delovnim organizacijam, med njimi je letos tudi tovarna oblačil in perila Mura iz Murske Sobote.

Člani odra OBACE z režiserjem Francijem Končanom (v sredini). Foto: Dolinšek

Pavle Zablatnik, Folti Čertov, Miro Polzer, France Merkač, Tonči Rosenzopf in Miha Pasterk. Za tehniko odgovarja Miha Dolinšek, za luči Töne Starmann, nalogo soflerke je prevzela Rezi Kolter. Režijo vodi Francet Končan, asistent režije Marjan Sticker je pristojen za oderski gib, kot tudi za postavo scene. Pri tem mu pomaga Franci Tomažič.

Ime „oder OBACE“ si je skupina izbrala šele pozneje. Ob iskanju imena se igralci niso mogli odločiti, kajti, bilo je mnogo predlogov, nobeden pa ni odgovarjal dejavnosti, katero skupina želi v bodoče izvrševati. S posebno vneto je iskal ime Marjan

liških srečanj in organizacije gledaliških predstav ter vsem, kar je povezano z gledališčem. Ob izpolnjevanju teh nalog bi bil izpolnjen tudi smisel novoustanovljene gledališke skupine v Celovcu.

Organizacija odra OBACE gre preko KKZ, vendar je to samostojna igralska skupina, ki v bodoče želi ustanoviti tudi lastno organizacijsko jedro, brez katerega bi le težko dalj časa obstajala.

V nedeljo popoldne bodo igralci odra OBACE prvič nastopili in takrat si bo lahko vsak zase ustvaril mnenje o mladi igralski skupini.

Miha Pasterk

Še enkrat Mladje 59

O izidu Mladja 59 smo kratko že poročali. Nova številka Mladja vsekakor obvezuje, da o njej napišemo nekoliko več, kajti prispevki so zanimivi in kvalitetni.

Janko Messner cikel svojih pesmi posveča Nikaragvi oz. tamošnjemu ljudstvu, ki se junaško bori za svobodo in neodvisnost. Po daljšem premoru v Mladju spet objavlja svoje pesmi Gustav Januš, tokrat cikel Nazaj v sončni krog. Jani Oswald nadaljuje s svojo avantgardno poezijo; sicer v povsem drugem, a vendar modernem slogu je v Mladju zastopan tudi Janko Ferk; s svojimi verzifikacijami zaključuje slovenski pesniški del Tea Witzemann-Rovšek. Gost Mladja je tokrat Hans Gigacher, znani dramatik, ki se po dolgem spet predstavlja s pesmimi. Njegov cikel Sedem rimskih pisem je v slovenščino prevedla Maja Haderlap. To pa je že kar lepa bera pesniških stvaritev, ki zajemajo razne pesniške smeri — od angažirane preko lirčne in avantgardne, kar je brez dvoma za vsak okus nekaj. Slikarka v tem Mladju je Nežika Novak iz Železne Kaple, trenutno

študentka arhitekture na Dunaju; v tem Mladju se predstavlja s portreti — njeno centralno motiviko — pri čemer se poslužuje svinčnika in akvarelnih barv. Gost v Mladju je tudi pisatelj Pavle Zidar, ki objavlja odlomek iz daljšega proznega besedila o Koroški, in sicer pod naslovom Elijev oblak plodnosti. Potem je tu še nadaljevanje Janka Messnerja, ki v svoji Izpovedi opisuje slovenskega koroškega psihologa Slavka Dravljana. Messner je tudi prevedel prispevek dunajske pisateljice Irene Halpern, ki je tudi gost v tem Mladju. Gre za odlomek opisa njenega življenja, trnove poti, ki jo je vodila od samostojnega grafičnega poklica in dela v poslovalnici za modno, do prisilnega dela v času nacizma in v psihiatrične bolnice, kamor so jo spravili po zlomu nacizma. Odlomek obravnava obdobje njenega „zdravljenja“ v imenovanih zavodih. S tem je tudi zaključen leposlovni del revije. Iz navedenega je razvidno, da pričujočo številko Mladja tvorijo pretežno literarni prispevki.

Tudi v intervjuju s pisateljem Petrom Turrinijem, s katerim se je

pogovarjal dr. Janko Malle, gre za kulturo, in sicer, kako on ocenjuje kulturno politične aspekte v zvezi z manjšinskim vprašanjem. Intervju je v slovenščino prevedel Mirko Messner. Stalni sodelavec Mladja Pavel Zdovc je napisal članek Nekaj jezikovnih pripomb k prepisu prednovega pisma iz leta 1615; Janko Messner svoj članek Sla po daljavah in višinah posveča spominu Valentina Polanška; Leni Verdel v prispevku Za narodov blagor razmišlja o tem, kako naprej z našo gledališko dejavnostjo? Novice, novosti, odmevi in kratak povzetek vsebine v nemščini zaključujejo 59. številko Mladja. Končno je treba še omeniti, da je revija založila tudi katalog o likovnih delih, ki so jih umetniki darovali za solidarnostno dražbo v podporo Nikaragvi.

59. številko Mladja je uredil Jani Oswald, ureditev naslednje pa bo imela na skrbi Jožica Čertov. Nova številka Mladja je zelo kvalitetna, zato toplo priporočamo, da sežete po njej, saj boste s tem podprli (moralno in gnotno) prizadevanost mladih urednikov in sodelavcev revije.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na

jubilejni koncert

ob 60-letnici Učiteljskega pevskega zbora Slovenije

„EMIL ADAMIČ“

v petek, 13. 12. 1985 ob 20. uri v velikem javnem studiu Koroškega radia (ORF-Theater) v Celovcu.

Zborovodja: Mirko Slosar

Pozdravne pesmi bo zapel zbor Radiški fantje.

UČITELJSKI PEVSKI ZBOR „EMIL ADAMIČ“

Jubilejni koncert v Celovcu

Učiteljski pevski zbor Slovenije „Emil Adamič“ letos slavi 60-letnico obstoja. Za to priložnost ga je Slovenska prosvetna zveza povabila, da pride v Celovec in nas počasti s samostojnim koncertom. Iz tozadevnega vabila je razvidno, da bo jubilejni koncert prihodnji petek v velikem javnem studiu Koroškega radia v Celovcu. Tisti, ki z zanimanjem zasledujemo razvoj slovenske zborovske kulture, vemo, da bo koncert UPZ „Emil Adamič“ velik praznik slovenske pesmi ter pesmi drugih narodov. Vemo, da jubilejni zbor sodi med najboljše interprete zborovske glasbe. To je potrdil na številnih koncertih doma in v tujini, gostoval pa je tudi večkrat pri nas na Koroškem.

UPZ „Emil Adamič“ je bil ustanovljen leta 1925 v Trstu. V zelo težkih političnih in kulturnih razmerah je med primorskimi Slovenci deloval do leta 1929. Od leta 1930 ima zbor svoj sedež v Ljubljani. Med ustanovitelji zbora sta bila tudi Emil Adamič in Srečko Kumer, ki je bil zboru tudi dirigent vse do druge svetovne vojne. Med okupacijo se je zbor pridružil kulturnemu molku. Na pobudo slovenskih sindikatov pa je začel ponovno delovati leta 1952 in brez prekinitve deluje še danes.

Osnovna naloga zbora je, gojiti kakovostno ljudsko, partizansko in umetno pesem domačih in tujih avtorjev. V povojnem času je Učiteljski

pevski zbor „Emil Adamič“ nastopil več kot 400 krat v vseh večjih krajih po Sloveniji, v večini bratskih republik in gostoval med zamejskimi Slovenci v Italiji in, kot zapisano, na Koroškem. Na številnih koncertih doma in v tujini je zbor dosegel odlične uspehe, zlasti na mednarodnih tekmovanjih kot v Arezzu, Knokeju, Tallinu, v Nišu in v Mariboru. Med številnimi odlikovanji je zbor prejel tudi Callusovo plaketo Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

Že ime pove, da zbor sestavljajo učitelji, ki niso aktivni le kot člani jubilejnega zbora, saj delujejo tudi kot glasbeni pedagogi. Po vsej Sloveniji vodijo 96 otroških, mladinskih in odraslih pevskih zborov. Pevci prihajajo iz 38 slovenskih občin, med njimi so priznani dirigenti in uspešni organizatorji kulturnega življenja.

V povojnih letih so zbor vodili Rado Simoniti, Jože Gregorc, Jože Hanc, Marko Munih, Branko Rajšter in Ivo Vrbančič, sedaj pa ga vodi dirigent Miro Slosar — torej sama znana imena, ki vsak zase pomenijo pojem v slovenski zborovski kulturi. Iz navedenih podatkov je razvidno, da se nam obeta enkratni kulturni dogodek, zato vsem, ki občudujete zborovsko glasbo, priporočamo, da prihodnji petek obiščete jubilejni koncert UPZ „Emil Adamič“, ki bo izvajal spored domačih in drugih mojstrov zborovske glasbe.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na tradicionalni

35. Slovenski ples

v soboto 4. januarja 1986 ob 19.30 uri v Domu sindikatov (bivši Delavski zbornici) v Celovcu, Bahnhofstraße 44.

Za ples bosta igrala:

● BIG-BAND - VELIKI PLESNI ORKESTER RTV LJUBLJANA pod vodstvom Jožeta Privška

● PLANINSKI SEKSTET

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, v pisarni SPZ in v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Tudi tokrat je možna rezervacija miz in sicer za društva in organizacije. Rezervacije sprejema tajništvo SPZ tel. (0 42 22) 32 5 94. Ljubitelji vesele družabnosti prirčno vabljeni!

Odbor

G. Lipuš predstavljen na RTV

Ljubljanska televizija ima na sporedu tudi oddajo o Slovincih, ki živijo izven meja matične domovine. V teh periodičnih oddajah na RTV predstavljajo Slovence s Primorske, Porabja in s Koroške.

V zadnji oddaji, ki je bila na sporedu preteklo nedeljo zvečer, so predstavili našega mladega glasbenika G. Lipuša. V oddaji, ki jo je, kar zadeva Koroško, pripravil dopisnik Lojze Kos, je Lipuš spregovoril o svojem umetniškem delu. Med drugim je povedal, da z glasbeno interpretacijo skuša ljudem približati izpoved pesnika, ki je napisal besedilo. Lipuš se potom glasbe približa vsebini teksta in mu potem da glasbeno opremo — napiše primerno melodijo. Svoje skladbe sam poje in se spremlja na klavirju oz. kitari.

Lipuš se glasbeno izpopolnjuje na celovškem konzervatoriju, sicer pa obiskuje pedagoško akademijo.

Razstava slik v okviru 85-letnice organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem

Z geslom „85 let organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem“, je Slovensko planinsko društvo Celovec v letošnjem jubilejnim letu organiziralo celo vrsto prireditev, med njimi kot zadnjo, razstavo slik, katere otvoritev je bila v četrtek 28. novembra v Auli slovenici v Celovcu. To je bila prva razstava SPD Celovec. Glavna zasluga za izvedbo gre mlademu fotoamaterju Hanziju Rehsmannu, vodji društvene foto-sekcije. Razstava slik je bila odprta do včeraj. Odvijala se je pod geslom „planine v sliki“, hkrati pa so bile tudi razstavljene fotografije o delovanju društva.

Na otvoritvi razstave je zbrano publiko pozdravil predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec, Franci Kropivnik in kot je tako navada ob jubilejnih prireditvah, na kratko orisal zgodovino naše planinske organizacije, ki se je rodila pred 85 leti v Ziljski dolini. Njen predsednik je bil deželni, pozneje državni poslanec Franc Grafenauer. Društvo je nehalo delovati in obstojati koncem prve svetovne vojne, z nastankom prve avstrijske republike. Po drugi svetovni vojni, leta 1953, so naši planinci organizacijo spet obnovili. Njen predsednik je bil do lanskega leta Lubo Urbajs, katerega je nasledil Franci Kropivnik.

Predsednik SPD Celovec Franci Kropivnik je v svojem govoru med drugim ugotovil, da društvo poleg finančnih in drugih težav, beleži tudi razveseljive stvari kot na primer sprejem v Zvezo avstrijskih planinskih društev/Verband Alpiner Verbände Österreichs, kar pomeni, da smo postali priznana in enakovredna avstrijska planinska organizacija. Z obojestransko dobro voljo je uspelo, da smo poglobili prijateljske stike z največjo avstrijsko planinsko organizacijo, z Avstrijskim Alpenvereinom. Odlično prijateljsko sodelovanje pa je tudi s planinskimi društvi v Sloveniji, Trstu, Gorici in z beneškimi planinci. Predsednikova izvajanja so bila dvojezična.

Četrkove prireditve se je udeležilo tudi zastopstvo Avstrijskega Alpenvereina s predsednikom dr. Kurtom Dellischem na čelu. S koncem leta se bo dr. Dellisch poslovlil kot dolgoletni uspešni funkcionar Avstrijskega Alpenvereina. Dr. Dellisch je pokazal veliko naklonjenost našemu planinskemu društvu, za kar mu je

predsednik Franci Kropivnik v imenu slovenskih planincev na Koroškem iz hvaležnosti predal darilo v obliki medeninstega krožnika z napisom „Dem Bergkameraden und Menschenfreund dr. Kurt Dellisch“ — SPD Celovec/SAV Klagenfurt. Če se malo pomudimo pri razstavi, je treba povedati, da je posebna žirija — Hanzij Reichmann, Mirko Kunčič in Hanzij Rehsmann — ocenila in nagradila razstavljene slike. Rezultate še nismo prejeli, jih bomo pa prihodnji objavili v našem listu.

Kot smo že omenili, je bila to prva razstava planinskih slik v okviru planinskega društva in hkrati poskus uveljaviti se tudi na fotografskem področju. Poleg privlačnega gorskega

slikovnega materiala (barvne in črno-bele slike), so bile zanimive in privlačne tudi fotografije iz društvenega življenja in delovanja, saj si tako dobil kar lepo sliko, kako in kje se izživljajo naši planinci, ki jih naše ljudstvo spoštuje kot izredne idealiste.

Pri obiskovalcih razstave smo slišali razne pripombe, češ da ta in ona akcija ni ovekovečena, da se je pozabilo na tega in onega, da ni slikovnega materiala iz časa obeh prvih podružnic, itd. Te pripombe so popolnoma upravičene in hkrati tudi znamenje, da je razstava le dosegla svoj namen — zanimanje. Prav to pa je dober omen, da bo pri prihodnji podobni razstavi, če jo bodo naši planinci še organizirali, na razpolago še več in še bolj dragocenega materiala.

Otvoritev razstave so popestrili Obirski ženski oktet, sestri Velik, recitatorica Cornelia Kropivnik ter Sonja Marko in Hanzij Mlečnik, ki sta prebrala odlomek iz knjige himalajca Nejca Zaplotnika.

Organizatorjem te foto-razstave čestitamo z željo, da bi na tem področju pridno nadaljevali in uspevali.

Božično drevo za slovensko gimnazijo

S šolsko proslavo se je pričel letošnji adventni čas tudi na Slovenski gimnaziji v Celovcu. Od sobote naprej krasí avlo osrednje slovenske izobraževalne ustanove božično drevo, ki sta ga gimnaziji poklonili Slovenski prosvetni društvi „Zarja“ iz Železne Kaple in „Obir“ z Obirskega.

Predaje, ki je bila vokvirjena z bogatim kulturnim sporedom, so se seveda udeležili vsi učenci in profesorji.

„Letošnje leto bo slovenska gimnazija, po podobni tradiciji prejšnjih let, vsestransko sodelovala s kulturnima društvoma iz železnoka-

pelške občine“ je naglasil v svojem govoru ravnatelj dr. Vospernik, ki je posebno pozdravil pevski zbor „Zarja“ in skupino recitatorjev, Obirski ženski oktet ter predstavnike obeh društev. Oba predsednika pa sta zbranim predstavila domači kraj ter zgodovino in delo svojih društev ter naglasila povezanost z gimnazijo, ki se najbolj zrcali v dejstvu, da jo obiskuje veliko število mladincev iz občine Železna Kapla. Dijaki gimnazijskega zbora so goste sprejeli s pesmijo, kapelški recitatorji pa so z besedili domačih in drugih slovenskih avtorjev iskali pot do src in čustev. Tako v govornih kot v pevskih prispevkih pa je bilo vseskozi prisotno izročilo pesnika in učitelja Valentina Polanška. Doživet in božičnemu času primeren je bil torej uvod v enoletno tesnejše sodelovanje gimnazije z „Zarjo“ in „Obirjem“.

Morda še posebno doživet za podpredsednika „Zarje“ Andrija Ošina, ki je božično jelko podaril društvu oz. gimnaziji prav na svoj godovni dan in je povrh zapel mladim še kot član zbora in kot solist. Z zahvalo mu grede tudi najlepše čestitke prijateljev.

M. T.

Slovenska prosvetna zveza ter Slovenski prosvetni društvi „Bilka“ in „Gorjanci“

vabijo
na

MLADINSKO
REVIJO

v soboto 14. decembra 1985 ob 14. uri pri Miklavžu v Bilčovsu. Otroci se bodo predstavili z glasbo, petjem ter se pomerili v kvizu.

Prangarjev Hanzi 75-letnik

V nedeljo je v krogu svoje družine in prijateljev obhajal svoj 75. življenjski jubilej znani narodnopolitični dejavnik Hanzi Mertel, pd. Prangar iz Zmotic.

Prangarjeva hiša je že od nekdaj znana kot središče narodnopolitičnega delovanja na spodnji Zilji. Igre, sestanki, zborovanja, športne prireditve, vse to se je in se še odvijala pri Prangarju. Za to plemenito gesto, v prid naši narodni skupnosti, se jubilantu ob njegovem prazniku vsi iskreno zahvalujemo. Zahvala pa mu gre tudi zato, da je v občinskem svetu vredno zastopal interese naše narodne skupnosti.

Mi nekoliko starejši, se našega jubilanta še posebno spominjamo iz povojnega časa, ko smo se sestajali pri Krapfenbacherju na Peravi in kovali načrte, kako obnoviti naše kulturne in gospodarske dobrine, ki jih je v vojni uničil nacizem. Prangarjev Hanzi, tako smo ga imenovali, je bil naš spreten tolmač in govornik, ki je našel vedno izhod

iz zagat, ki so se nam stavljale na poti. Od takrat je minilo že mnogo let, a vendar ga še vidim pred seboj — bil sem med najmlajšimi udeleženci tistih sestankov — kako suvereno se je loteval raznih problemov in jih tudi uspešno reševal. Občudoval sem ga in ga občudujem še danes kot moža, ki je vedno vedel kaj hoče.

Iz tega tudi sledi, da sta Prangarjeva hiša in z njo Hanzi znala mnogo prispevati k temu, da na Brnci in njeni okolici, kljub velikim spremembam — industrija in mnogo tujcev — slovenska beseda še ni zamrla; nasprotno, kulturna dejavnost na Brnci se spet obnavlja, kar pomeni, da mladi znajo ceniti dobrine nekdanjih aktivistov, med katerimi je bil še posebno prizadeven naš jubilar Prangarjev Hanzi.

Ob njegovem prazniku mu želimo za prihodnost obilo zdravja in zadovoljstva ter da bi bil še naprej tako prizadeven kot je bil do sedaj. S. L.

Olajšava cestnine na Glocknerjevi alpski cesti

Pred kratkim smo poročali v našem listu, da so na beljaški alpski cesti na Dobrač uknili (trenutno samo v zimski sezoni) cestnino, sedaj pa se ponuja olajšava cestnine tudi na Glocknerjevi alpski cesti.

Ta olajšava naj bi izgledala takole: Prebivalci okrajev Spittal, Lienz in Zell am See dobijo 50-odstotni popust cestnine. Prav tako pa bi bili deležni ugodnosti na tej visokogorski cesti tudi tisti tuji gostje, ki bi bivali oz. uživali svoj dopust na območju Narodnega par-

ka Visoke Ture. Ta ugodnost bi bila v tem, da bi ti gostje plačali samo enkratno cestnino (trenutno znaša na vozilo 240 šilingov), potem pa bi lahko v času bivanja v Narodnem parku Visoke Ture uporabljali gorsko cesto brezplačno.

Realizacija te zamisli naj bi bila v prihodnjem letu. Prepričani smo, da bo na pocenitev cestnine privabila mnogo tujih gostov, ki bodo tako imeli priložnost spoznati lepote in posebnosti narodnega parka Visoke Ture.

INFORMATIVNI CENTER AVSTRIJSKIH NARODNOSTI
razpisuje

delovno mesto tajnice

Pogoji: ustrezna izobrazba ter obvladanje strojepisja (obvladanje stenografije zaželeno). Obvladanje slovenščine ali srbohrvaščine zaželeno, ni pa predpogoj.

Nastop službe: 2. januarja 1986, oz. po dogovoru.
Plača po dogovoru.

Prednost imajo kandidatke z ustrežno prakso in ki so že aktivno vključene v delo manjšinskih organizacij in ustanov.
Interesentke naj vložijo pismeno prošnjo na naslov:
Informationszentrum der österreichischen Volksgruppen, Teinfaltstraße 4, 1010 Wien/Dunaj.

PRIREDITVE

SLOVENSKI ZNANSTVENI
INŠTITUT

vabi
na predavanje dr. Franca Merkača:
**KAJ ŠTUDIRAJO SLOVENSKI
STUDENTJE/KE?
BODO IMELI DELO?**

Predavanje bo v sredo 11. decembra 1985 ob 20. uri v Mladinskem domu, Mikschalle 4, 9020 Celovec.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na osrednjo gledališko predstavo ob 110-letnici rojstva Ivana Cankarja
KURENT

Dramatizacija: Marjan Belina
Režija Franci Končan, asistent režije in odrski gib: Marjan Sticker
Scena: Štef Potočnik
Ton in luč: Miha Dolinšek
v nedeljo 8. decembra 1985 ob 14.30 uri v celovškem Mestnem gledališču
Nastopa: Oder Obace

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ Sentvid v P. vabi na
NOVOLETNI KONCERT
v ponedeljek 6. januarja 1986 ob 14.30 uri v Kulturnem domu v Sentpri-
možu.

BILČOVSKA
RAZSTAVA ALOJZA BERLECA

Čas: še do 31. decembra
Kraj: v poslovnih prostorih posojilnice Bilčovs
Razstava je odprta v poslovnem času.

GLOBASNICA
**ADVENTNO PETJE
CERKVENIH ZBOROV**

dekanije Dobrla vas
v nedeljo, 15. decembra, ob 14. uri v farni cerkvi v Globasnici.
Posvečeno bo spominu slovanskih apostolov Cirila in Metoda.
Prisrčno vabljeni!

MIKLAVŽEVANJA

- **Nedelja, 8. 12. 1985 ob 9.30 uri** (po maši) v farni dvorani v Sentlipšu. Prireditelj: Farna mladina Sentlipš
- **Sobota, 7. 12. 1985 ob 16. uri** pri Soštarju v Globasnici. Na miklavževanju gostuje mladinska igralska skupina „KPD Planina“ iz Sel za igro „Maks Žvižgač“. Prireditelj: SKD Globanica
- **Sobota 7. 12. 1985 ob 19. uri** v dvorani pod cerkvijo v Skocijanu. Prireditelj: Otroški zbor Skocijan

**POTOVANJE Z LADJO
z Dunaja v Budimpešto in nazaj**

v času od 26. do 29. decembra 1985
Cena: 1650 šil. na osebo (dvo-posteljni kabina in polni penzion).
Vožnja na Dunaj in nazaj gre na lastne stroške.
Prijava: Čimprej pri prof. Antonu Malle-ju, Sentjanž v R. 89
tel. (0 42 28) 26 64

CELOVEC
SREČANJE ŽENA V ADVENTU

Prireditelj: Referat za žene pri Kato-liškem delovnem odboru
v četrtek 12. 12. 1985
v Slomškovem domu
Spored: ob 9.00 uri začetek, nato predavanje: „Imeti čas zase in za družino“ - referentka: dr. Marija Pušnik ob 11.00 uri maša - misijonar Franc Sodja (Toronto-Tinje) - ob 12.00 uri kosilo - ob 13.30 uri skupinsko delo. Predšolke otroke od 3. leta naprej je možno dati v varstvo otroškega vrta „Naš otrok“.

SILVESTROVANJE V BOROVLAH

v torek 31. decembra 1985 ob 20. uri v občinski hiši v Borovljah.
Igra: Planinski sekstet
Srečolov z mnogimi dobitki
Prireditelji: Slovenska prosvetna društva Borovlje, Slovenji Plajberk, Sentjanž in Sele-Kot.

PLIBERK
O REJI KRAV DOJILJ

(Muterkuhhaltung) - strok. predavanje v petek 13. 12. 1985 ob 19.30 uri v gostilni Broman, po domače pri Juriju v Smarjeti nad Pliberkom.
Predavatelj: prof. dr. Jože Osterc iz Ljubljane
Prireditelj: Slovenska kmečka zveza

CELOVEC
**RAZSTAVA LIKOVNIH DEL
Jožeta Peternelja (Žiri)**

od 13. decembra 1985 do 11. januarja 1986 v Mohorjevi knjigarni v Celovcu. Na odprtju razstave v petek 13. dec. 1985 ob 19. uri bo umetnika predstavil dr. Ivan Sedej, ki bo predstavil tudi svojo pomembno knjigo o ljudski umetnosti na Slovenskem.

CELOVEC
**POGOVOR O GLEDALIŠKI
PREDSTAVI „KURENT“**

v torek 10. 12. 1985 ob 19. uri v kletnem protoru 02 Slomškovega doma.

CELOVEC
ADVENTNI KONCERT

v torek 17. 12. 1985 ob 19.30 uri v cerkvi Kristusa kralja.
Prireditelj: MePZ Jakob Petelin
Gallus

Koroška CARITAS prireja
OTROŠKA SMUČARSKA TEDNA

● od 26. do 31. 12. 1985 v **Verditzu** (Pension Almrausch)
Cena: 1650 šil. (pet polnih penzionov in ena južina, karta za žičnice, kopianje v hali, avtobusni transfer (Celovec—Beljak—Verditz in nazaj))

● od 9. do 15. 2. 1986 (semestralne počitnice) na **Klippitzthörlu** v zgornji Labotski dolini (Pension **Buchbauer**)
Cena: 1950 šil. (polni penzion, karta za žičnice, avtobusni transfer (Beljak—Celovec—Klippitzthörl in nazaj)).
Obe vožnji bo izvedlo koncesionarno avtobusno podjetje.

Prijava: Kärntner Caritasverband, Erholungsreferat, 9020 Klagenfurt, Sandwirtg. 2; tel. 0 42 22-55 5 60-42

MENJAVA DENARJA
Stanje v četrtek 5. decembra 1985

Za 100 dinarjev dobite	4,75 šil.
Za 100 dinarjev plačate	5,75 šil.
Za 100 lir dobite	0,975 šil.
Za 100 lir plačate	1,075 šil.
Za 100 mark dobite	693,20 šil.
Za 100 mark plačate	709,50 šil.

Koroški partizanski pevski zbor gostoval v Braniku v Vipavski dolini

Minulo soboto se je Koroški partizanski pevski zbor na povabilo MPZ „Franc Zgonik“ iz Branika v Vipavski dolini podal na Primorsko, da zapoje venček partizanskih upornih in narodnih pesmi.

Ze dalj časa so tekle priprave za nastop in zelo smo se veselili tega srečanja z brati iz Branika in okolice. Še posebno smo šli radi na to gostovanje zato, ker smo vedeli, da bo tam doli bolj toplo, kot v naši koroški zimi in to ne le zunaj, temveč tudi znotraj naših src. Še posebno radostni in počaščeni pa smo bili prav zaradi tega, ker smo nastopili z našim programom na njihov veliki praznik na dan republike. Bili smo srečni, da smo bili gostje teh dobrih, do nedavnega trpečnih in bojujočih se ljudi za svobodo in pravico.

Kraj Branik se je prej imenoval Rihenberg. Imel je težko zgodovino v boju za svoj obstoj. Že kakor ime Rihenberg pove, so bili tem prebivalcem tuji za gospodarje. V to čudovito Vipavsko dolino, kjer lepo uspeva vinska trta, so se vgnezdili plemiči Rihenberki iz takratne Avstrije. Gospodovali so na griču v gradu in z višin gledali na svoje tlačane ter jih izkoriščali. Res težko je bilo življenje takratnih domačinov. Vendar minila je tudi ta ošabna era monarhije Avstrije in Rihenberganci so se znašli pod novim gospodarjem Italijo. Prebivalci teh krajev se še niso dobro znašli pod novo krono, ko je prišel 1928. leta v deželo fašizem. Za Primorsko se je takrat začel pravi križev pot. Na dnevnem redu so bila trpinčenja, preganjanja, zapiranja ter ubijanja teh dobrih slovenskih Primorcev. Prepovedana je bila vsaka kulturna dejavnost ter uporaba svojega materinega jezika. Podobno kot na Koroškem, ko so javno zahtevali „Kärntner sprich deutsch“, tako so v Italiji zahtevali, da se govori samo italijansko. Samo še skrivoma se je slišala in govorila slovenska beseda, ki je hrabrila slovensko ljudstvo v boju za pravico, svobodo in odrešenje. Vsem tem trpinom pa so bili za zgled in jim dajali moč in upanje v boljše bodočnost slavni primorski vzorniki Gregorčič, Bevk, Kosovel in razni Čedermaci. Bolj ko se je stopnjevalo zatiranje s strani fašistične Italije, bolj je tlela v Pri-

morcih iskra upora in končno z vso veličino prišla na dan, ko je Italija leta 1943 kapitulirala. Primorska se je takrat masovno uprla. Vedeli so, kam spadajo in tako so rasle partizanske edinice, čete, bataljoni, brigade in korpusi. Da, Primorska je vstala in zaživela kot še nikoli prej in naposled tudi zmaga. Ta krvavi boj je Primorcem prinesel nepopisno trpljenje in gorje, ko so nemški okupatorji prevzeli oblast v teh krajih. Začelo se je še hujše zatiranje in preganjanje ljudi. 15. februarja 1944 je okupator požgal naselje Branika in Komna. Nekaj ljudi je bilo ubitih, nad 800 ljudi pa je bilo odvedenih v suženjstvo v Nemčijo, od koder se jih mnogo ni več vrnilo po končani vojni. Izropana in požgana vas je bila mrtva. A vendar to ljudstvo ni klonilo in obupalo. Rasle so odporne edinice in ni ga vraga, da ga ne bi bilo za premagati. Primorci so zmagali in z njimi ves svobodoljubni svet.

Strašna vojna je minila. Vračali so se partizani ter preživeli pregnanci na svoje porušene domove. In spet je bila prisotna tista močna volja, ki je značilna za Primorce. Z žuljavimi rokami so si postavili nove domove in domačije, tako da je spet zaživelo novo življenje v svobodi. Da, sužnji so postali svobodni in to svobodo so si priborili sami, tako da danes svobodno ustvarjajo na svoji zemlji, za katero so morali toliko gorja pretrpeti. Kot so zra-

sli porušeni domovi in nastale nove tovarne, tako je zraslo tudi zaupanje v samega sebe in v svojo lastno moč.

Ker je Koroški partizanski pevski zbor vedel, v kakšnem, nekdanjem opustošenem kraju, bo zapel, je še toliko lažje šel na to gostovanje, v prepričanju, da samo tisti ve za bol drugega, ki je na svoji lastni koži občutil zatiranje stoletij. In res tudi Branici so nas razumeli in z burnim ploskanjem sledili naši skupni partizanski in uporni pesmi. Sploh so nam prebivalci Branika za vzor, kako se je treba boriti, če hočeš postati svoboden in gospodar svoje zemlje. Če bi bili pri nas na Koroškem tako zavedni in prizadevni kot na Primorskem, bi za nas Koroška drugače zgledala — prav gotovo ne bi bila tako „rjava“.

Po koncertu pa so nam nadvse gostoljubni prebivalci Branika pripravili srečanje s svojim pevskim zborom v vinski kleti. Pesmi so se vrstile ena za drugo in razvila se je prijateljska družabnost, da take že dolgo ne pomnimo. Dobra kapljica je tudi skrbela za posledice, tako da je nekdo menil, da bi bilo bolje, če bi bila klet na vrhu hiše, da bi lažje prišli iz nje. Hitro je minil čas pri teh gostoljubnih in dobrih ljudeh, tako da je bilo kar težavno pevce spraviti do tega, da se poslovimo in rečemo zdravo in nasvidenje.

V imenu pevcev, ki smo bili tako neizmerno ljubeznivo sprejeti v Braniku, se zahvaljujemo za vso organizacijo in gostoljubje, ki smo ga bili deležni prosvetnemu društvu „Franc Zgonik“, predsedniku Ivanu Birsu, pokroviteljem koncerta Ljubljanske banke iz Nove Gorice tov. Zoranu Bebenjaku predsedniku poslovnega odbora in njegovemu namestniku tov. Cvetu Nanutu ter vsem tistim, ki so prispevali ali kakorkoli pomagali, da je naš koncert vse stransko lepo uspel.

Naj še zapišemo, da je naš Koroški partizanski pevski zbor ob prihodu v Branik najprej položil ob spomeniku padlim za svobodo šopek cvetic in se poklonil žrtvam z dvema pesmima.

Dirigent zbora prof. Branko Čepin je kot vselej mojstrsko vodil zbor in pevci so tudi temu primerno zapeli. ikej

Celovec, v novembru 1985
vključno sporočam,
da odprem svojo odvetniško pisarno v Celovcu
Dr. Miran Zwitter
odvetnik
sodni tolmač za slovenski in nemški jezik
A-9020 Celovec, Karfreitstr. 3/I
tel. (0 42 22) 50 5 40

ČESTITAMO

80. življenjski jubilej je v Zahomcu obhajal znani narodnjak **Niko Kriegl**. K njegovemu prazniku mu iskreno čestitamo z najboljšimi željami. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Poslovali smo se od Zdravka Gabriela

Siroko javnost je v četrtek 21. novembra pretresla žalostna vest, da je v celovski bolnišnici nepričakovano v 60. letu starosti umrl zgladen narodnjak, družinski oče in gostilničar Zdravko Gabriel v Lešah pri Šentjakobu v Rožu.

Še nekaj ur predno je odšel za vedno od nas, je bil dobre volje in obiskovalcem vesel pripovedoval, da bo naslednji teden prišel domov. Vendar usoda je hotela drugače. Ze naslednjega dne ob štirih zjutraj so ga našli v postelji mrtvega. Bila je nenadna smrt, za Zdravka brez bolečin in trpljenja, zato pa za težko prizadeto družino tem večja bol, da je tako nenadoma in nepričakovano zgubila svojega najdražjega — moža, očeta, deda in brata.

Gabrielovega Zdravkota smo poznali kot moža s sončnim humorjem in vedno nasmejanega obraza. Če pa je bil še posebno dobre volje, je nategnil harmoniko in tako skrbel, da je bila vedno prijetna in vesela družabnost. Značilno zanj pa je bilo tudi, da je bil zgladen družinski oče in silno navezan na družino. Še prav posebno so ga imeli radi njegovi vnučki, ki jih je „zasipal“ z igračami in raznimi dobrotami.

Kakor je Zdravko ljubil svojo družino, tako je ljubil tudi svoj narod, svoje ljudstvo. To je dokazal tudi v najtežjem času naše zgodovine, v času Hitlerjeve strahovlade, ko je bilo naše ljudstvo obsojeno na smrt. Povezal se je z narodnoosvobodilnim gibanjem in leta 1944 odšel v partizane.

Na šentjakobškem pokopališču se je od Zdravka poslovila ogromna množica ljudi, kar je prepričljiv dokaz, kako priljubljen in spoštovan je bil med prebivalstvom. Še iz daljnega Hamburga in Belgije so prišli njegovi gostje, da pospremijo dobrega prijatelja na njegovi zadnji poti. Ob odprtem grobu sta se z v srce segajočimi besedami poslovila predstavnik gorenske borčevske organizacije (skupno z Zdravkom sta se bojevala na Koroškem) in organizator ljubljanskih planincev in bivših borcev na tradicionalni pohod „Arihova peč“ s Poljane na Bleščečo. Venec Zveze koroških partizanov je položil Janez Weiss.

Pogrebni obred je opravil domači župnik Andrej Karicelj. Pokojnemu v slovo je zapel MePZ „Rož“, pod vodstvom Lajka Milisavljeviča in tako dal žalostnemu obredu še turbonejše obeležje.

Pokojnega Zdravka bomo ohranili v častnem spominu, globoko prizadetim — ženi Sonji, otrokom in sestram z družinami pa ob težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje.

Mače — Sveče

V celovski bolnišnici je po kratki boleznii nepričakovano v 82. letu starosti umrl Hanzi Malle, pd. Ravelnov Honz z Mač. Njegova življenjska pot je bila trda, še posebno v njegovi zgodnji mladosti, saj je moral že kot otrok k sorodnikom, ker so mu umrli starši. S 14 letom je moral iti že „služit“. Najprej na kmete kot pastir, nato kot hlapec, slednjič pa kot delavec na bistriški žagi, kjer je delal do upokojitve.

Pokojni Honz je kljub obilnemu delu, mnogo bral in bil zelo nači-

tan. V domačem Slovenskem prosvetnem društvu „Kočna“ je bil eden izmed zelo prizadevnih članov, ki je s svojo ženo Meto redno obiskal domače in tudi druge prireditve. Pri prebivalstvu je užival veliko priljubljenost, to pa predvsem zaradi tega, ker je bil prijeten in odprtega značaja in ne nazadnje tudi zaradi tega, ker je ljubil družbo svojih sovaščanov, s katerimi je živel v najlepši harmoniji.

Pokojnega Honza bomo ohranili v častnem spominu, naj počiva v miru.

ZAHVALA

vsem, ki so spemili našega dragega moža, očeta, brata in deda

Zdravka Gabriela

v Lešah pri Šentjakobu v R.

na njegovi zadnji poti, v soboto 23. novembra 1985, na pokopališču v Šentjakobu v R. in nam s tem izkazali svoje sočustvanje s številno udeležbo. Posebna zahvala velja gospodu župniku Andreju Kariclju in govornikom za besede tolažbe, pevcem in pevskam pevskega zbora „Rož“ za pesmi žalostinke ob odprtem grobu ter darovalcem cvetja in vencev.

Leše 26. novembra 1985

GABRIELOVI

Franc Petek

SPOMINI

39

V času ko sta dr. Vilfan in dr. Besednjak bivala na Dunaju, je aktivnost manjšinske organizacije tukaj bila zelo živahna in večkrat so se tam sestajali razni odbori in komisije, v katerih smo se srečavali tudi s Čehi in Hrvati. Potem ko je socialdemokratska stranka v Avstriji bila prepovedana, je seveda tudi socialdemokratska stranka med dunajskimi Čehi prenehala; tedaj so se koncentrirali okrog „Češkega srca“. „Koroški Slovenec“ pa je slej ko prej izhajal v Machartovi tiskarni. S predstavnikom gradiščanskih Hrvatov dr. Karallom sta v glavnem imela stike Poljanec in Starc, seveda, dokler ni postal deželni glavar. Dr. Karall je bil izrazit klerikalec. Tudi dr. Tischler in pa dr. Vinko Zwitter sta se pozneje zanimala za povezavo z drugimi manjšinami, medtem ko je dr. Blüml od vsega začetka imel odklonilno stališče do dunajske politike. Za njega je bila merodajna samo krška škofija in to, kar je eventualno koncedirala Slovincem. Njegovo ravnanje je bilo takšno, da se je že tedaj splošno mislilo, da sploh ni Slovenec, ampak Nemec. Strogo je odklanjal kakorkoli usklajevati slovensko manjšinsko politiko z Jugoslavijo, kar pa ga ni motilo, da nam ne bi v poznejših letih večkrat očital, da se nič ne potrudimo v Jugoslaviji in da Jugoslavije za te stvari ne angažiramo.

XIII

ODLOČITEV O USMERJENOSTI SLOVENSKE POLITIČNE ORGANIZACIJE LETA 1930

Hitro je minilo prvo desetletje mojega političnega delovanja. Stvari so se v marsikakem pogledu uredile. Predvsem

pomembno pa je bilo to, da je začel priraščati, čeprav v skromnem številu pa vendarle, mladi rod slovenskih akademikov.

Kakor je to samo po sebi bilo razveseljivo, je akademska mladina bila v veliki meri politično usmerjena bolj po intencijah katoliškega političnega gibanja kot pa po slovenskih potrebah. Eden izmed glavnih pobudnikov za to, da so se šolali mladi ljudje, ki naj bi postali aktivisti katoliške politike na Koroškem, je bil škof Hefter.

Med mladimi je najpomembnejši bil dr. Blüml. Doma je iz Zilje, študiral je deloma v Kranju, teologijo pa na Dunaju. Vendar tam ni šel v Germanicum, ampak v Augustineum. Okoliščina, da ni študiral na Germanicum, je bila vzrok, da ga pozneje niso smatrali kot polnovrednega, kajti samo tisti duhovniki, ki so študirali Germanicum, so bili politično določeni za boljše funkcije. Na Dunaju je napravil doktorat teologije in političnih znanosti. Splošno se je govorilo, da je Blüml šel v Augustineum na pobudo škofa, medtem ko je v Germanicum šel dr. Mikula. Med obema je menda vladalo določeno tekmovanje. Dr. Blüml je na Dunaju postal najboljši osebni prijatelj poznejšega kanclerja Seipla, o njem je tudi napisal knjigo. Pripovedovali so, jaz tega seveda ne vem osebno, da baje Seipl sploh ni vedel, da je Blüml Slovenec.

Potem ko sta se vrnila na Koroško, pa je dr. Mikula moral v službo v Slovenji Plajberk, medtem ko je Blüml ostal v Celovcu. Ze v mladih letih je postal kanonik. Dr. Mikula, ki je imel določeno vlogo še po letu 1945, je danes v Avstraliji. Dr. Blüml se po svojem prihodu v Celovec pri političnem društvu ni predstavil in na zaupniškem zborovanju leta 1930, so se ljudje čudili, kako da se je kar naenkrat tam pojavil, ko ga prej ni bilo nič blizu.

Prišlo je do dogodkov, ki so me postavili pred težko preizkušnjo. Splošni politični razvoj v državi, za katerega je bilo značilno prizadevanje krščansko socialne stranke, da bi si pridobila neomejeno oblast, je najbrž prinesel to, da se je nekega dne pojavilo geslo oziroma ukaz: Poljanec dr. Petku ni kos,

treba je dobiti močnejšo osebo, dr. Petka pa postaviti na svoje mesto.

Kdo je pravzaprav ta ukaz dal, ne vem. Poljanec je bil dober človek. Tudi bister je bil, vendar obenem malo naiven, zlasti pa je njegova slaba stran bila to, da je rad govoril. Zelo rad je nastopal na zborovanjih, toda ljudje so se ga sčasoma naveličali poslušati, češ, že spet pripoveduje tiste čenče. Imel je tudi to lastnost, da je obljubljal to pa ono, čeprav je seveda bilo že od začetka jasno, da se stvar v resnici ne da izvesti.

Pri prvih deželnozbornih volitvah, ko še jaz nisem kandidiral, je bil nosivec liste župnik Poljanec, Krajger, kmet v Globasnici, pa je bil drugi. Krajger je bil dober človek in tudi politično razgledan, ampak Poljancu ni bil kos. Pri drugih deželnozbornih volitvah, ko je šlo za kandidacijo, sem prodril jaz na prvo mesto, Poljanec pa na drugo. To je bil znak tistih notranjih sprememb v slovenski politični organizaciji, o katerih sem že govoril. Vendar je duhovščina ves čas zahtevala prvo mesto za svojega kandidata in to l. 1927, ko je postal Starc prvi poslanec, tudi dosegla. Pri vseh teh volitvah je bila stvar taka, da smo v deželni zbor kandidirali zmerom samostojno, medtem ko smo za državni zbor glasove le šteli, postavljali tako imenovane števne kandidate, ki seveda nikoli niso mogli biti izvoljeni. Z njimi smo manifestirali nezaupanje do vseh ostalih avstrijskih strank. Leta 1930 pa se je stvar postavila drugače.

Mladi, ki so že imeli svojo besedo v politiki, so zahtevali, naj se ne postavlja več števna kandidatura, ti glasovi naj se ne vržejo proč, ampak naj se z njimi pomaga krščanskim socialcem, da dobijo še en mandat, tako imenovani „Restmandat“, v državni zbor.

Sklicano je bilo (2. oktobra 1930) veliko zborovanje zaupnikov, ki bi moralo odločiti o tem, ali naj slovenska stranka pri glasovanju za državni zbor odda svoje glasove za nemško krščansko socialno stranko ali pa naj še vedno postavi samostojno števno kandidacijo. Povezovanje z nemškimi krščanskimi socialci je bilo v nasprotju z mojimi intencijami.

(Se nadaljuje)

Ne bojte se svojih let!

Veliko žensk se boji gub, starosti, zamaščene in ne več gibke postave. Zdravniki pa so odločni: nikar se ne bojte staranja. Upoštevajte le nekaj osnovnih napotkov in bo, kot da gredo leta mimo vas brez škode za linijo in mladostno ter sveže počutje.

● Voda za kopanje naj nima več kot 38 stopinj. Prevročna voda namreč škodi srcu, koži pa jemlje naravno elastičnost in prožnost, zaradi česar se hitreje pojavijo gube.

● Ne nosite pretesnih pasov, steznikov in nedrčkov. To preprečuje normalen obtok krvi in povzroča kopičenje sala nad pasom in na bokih.

● Če je le mogoče, nosite platneno perilo, koža tako najlažje diha.

● Pozimi nikar ne hodite ves ljubi dan naokrog v škornjih. Zatekli vam bodo gležnji, obtok krvi v nogah bo oviran.

● Poletni se ne pražite na soncu kot neumni, sončni žarki izsušujejo kožo in povzročajo nastanek gub.

● Če se le da, omejite kajenje. Zaradi kajenja je koža slabše oskrbljena s kisikom in polt postane rumenkasta.

● Nikar ne pretiravajte z uporabo šampona proti mastnim lasem, ker pretirano izsušuje kožo, zleže v koži na glavi pa razdraži, tako da izločajo še več maščobe.

● Poskusite biti čimbolj sproščeni in vedri in ne grenite si življenje zaradi malenkostnih skrbi. Vedrina in zadovoljstvo sta najboljša kozmetično sredstva.

Za čas kolin

Opisali bomo pripravo nekaterih jedi, ki so jih doslej večinoma pripravljali le na podeželju ob velikem praznovanju — v času kolin. Te posebne jedi lahko danes brez truda pripravi tudi mestna gospodinja, saj so vse sestavine na prodaj v mesarijah, delikatesah in drugih trgovinah.

PEČENICE

2,5 kg svinjskega mesa, 25 dag kruha, česnova voda, limonina lupina, poper, sol.

Meso zmeljemo in mu dodamo v vodi namočen in rahlo ožet kruh. Če bomo klobase takoj porabili, lahko kruh namočimo v mleku. Meso solimo in odišavimo. Z rokami jo dobro pregnetemo in z njo napolnimo tanka svinjska čreva. Pečenice pred pečenjem za nekaj minut potopimo v krop in jih šele nato spečemo na svinjski masti. Ponudimo jih lahko s kislim zeljem ali kislo repo.

KAŠNATE KLOBASE

Pol svinjske glave, pljuča, nekaj svinjskih jeter, 2 litra ajdove kaše, 1 kg čebule, pol kg svinjske črevne masti, sol, poper, majaron, piment, juha iz svinjske glave.

Kuhano svinjsko glavo in pljuča na debelo zmeljemo. Jetera le nekoliko popražimo, da postanejo bela, ali pa jih vržemo v vročo vodo. Ohlajena zmeljemo, zrezano čebulo popražimo. Na svinjski juhi na pol skuhamo ajdovo kašo in jo ohladimo. Vse te sestavine zmešamo, solimo, popramo in začiniimo z majaronom in pimentom. Juhe prilijemo toliko, da je nadev sočen. Napravimo klobase (ponavadi uporabimo debela svinjska čreva) in jih obarimo v vreli vodi. Kuhane klobase splaknemo v vreli vodi in jih ohladimo. Pred peko jih pomočimo v krop, da ne bi popokale. Namesto ajdove kaše uporabljajo ponekod tudi prosoeno kašo, riž ali ješprenček.

ŽOLCA

1 kg svinjske glave z ušesi, pol kg telečjih nog, pol kg parkeljcev, pol kg svinine, nekaj prekajenega mesa, kis, poper, sol, 2 korenčka, zelena, peteršiljeva korenina, čebula, nekaj strokov česna, lovorov list, piment, timijan.

Meso glave razsekamo na manjše kose, ki jih kuhamo z žlico kisa. Ko že nekaj časa vre, solimo, dodamo dišave in zelenjavo. Ko je meso kuhano, juho odcedimo v drugo posodo in jo

Ne, očal pa ne! Zdravnik je ugotovil, da Mojca slabo vidi. Kratkovidna je. Pri pisanju rine z noskom v zvezek, knjigo drži tik pred očmi, zvečer jo pogosto boli glava. Ko bo začela nositi očala, vseh teh težav ne bo več. Tudi v šoli bo lažje prepisovala s table in sledila pouku. Zakaj se torej upira na vse kriplje? Zakaj skriva očala v etui, brž ko je dve ulici od domače hiše, in jih noče posaditi na nos, dokler je mama doma ne ozmerja.

Psihologi so ugotovili, da so otrokovega odpora do očal največkrat krivi starši. Otroku sprva nima nič proti očalom. Celo za bolj odraslega se ima. In če nosijo očala tudi starši, se jim zdi bolj blizu, bolj podobni. Potem pa začuti, da staršem očala niso všeč. Da se jim zdijo očala pravzaprav nujen udarec usode, ki ga jemljejo čisto osebno. Ali pa se počuti otrok zaradi očal ovrzanega pri igri. Starši, ki so ga prej pustili tekati in plezati, se nenadoma bojijo: „Pazi, da ne padeš, lahko si poškoduješ oko.“ „Pazi, da ne razbiješ očal!“ In tako naprej. Nič čudnega, če otroku očala postanejo nadležno breme.

Pa vendar ni res, da bi si otroci poškodovali oči z razbitimi očali. Takšne nesreče so izredno redke. Prej se zgodi, da očala zavarujejo oko pred poškodbo. In otrok, ki na ulici ne nosi očal, slabo vidi. Lažje spregleda avto in postane žrtev prometa.

Ko izbiramo otroška očala, ne bodimo stiskaški. Raje izberimo malo dražje okvire, da so lepi in otroku všeč. Če mu namreč niso, jih bo

postavimo na hladno. Plast maščobe na ohlajeni juhi posnamemo, juho, ki se je medtem zgostila, spet malo segremo, da postane tekoča. Meso obremo s kosti, druge dele mesa pa zrežemo na rezine. Meso dodamo v primerno posodo, vmes lahko naložimo zelenjavo. Nalijemo toliko juhe, da je meso pokrito, in postavimo posodo na hladno, da se masa v posodi strdi. Nato jo zvrnemo na krožnik, razrežemo na porcije, oblikujemo in prelujemo z marinado, ki smo jo pripravili iz olja, kisa, gorčice, soli, popra, sesekljane zelenega peteršilja in na kolobarčke zrezane čebule.

nerad nosil in bodo večkrat skrita pod klopjo kakor nataktnjena na nos.

Pa še nekaj odgovorov na vprašanja, ki se najpogosteje javljajo v zvezi z očali.

Ali dolgotrajno branje škoduje očem?

Po vsem, kar danes vemo o vidu in očeh, lahko branje škoduje le očem, ki so že bolne in utrujene. Otroku si torej ne bo pokvaril oči, če bo veliko bral.

Otrok dobro vidi — bo vedno tako?

Če otrok pri šestih letih dobro vidi, s tem, žal, še ni rečeno, da bo dobro videl tudi pri enajstih letih. In tudi če so pri enajstih letih oči še v redu, se lahko vid kasneje poslabša. Otroci so največkrat kratkovidni. Redko se zgodi, da je otrok kratkoviden že ob vstopu v šolo. Vid se mu poslabša okrog desetega leta, ko vplivajo hormonske spremembe na razvoj očesa.

Kako ugotovimo, ali otrok škili?

Starši lahko ugotovijo, ali otrok škili, če ga natančno opazujejo. Kadar je utrujen ali razburjen, je škiljenje posebej izrazito. Tudi test s svečo je zgovoren dokaz: kadar gleda otrok iz razdalje enega metra v plamen sveče, se mu mora plamen zrcaliti v sredini obeh zenic. Če ni tako, otrok škili. K zdravniku gremo po možnosti še pred vstopom v šolo.

Kaj storiti pri poškodbah očesa?

Kadar dobi otrok v oko prah, pesek, ali kak drug tujek, oko najprej izperemo pod vodo iz pipe. Za ranjeno oko je to bolje, kakor če bi poskušali odstraniti tujek kako drugače. Nikakor ne poskušamo izvleči večjega tujka. Na poti k zdravniku (čeje oko poškodovano, s tem

ne odlašamo) zavežemo otroku obe očesi, in ne le prizadetega. Pazimo, da si otrok ne drgne oči.

Kako obvarujemo otroka pred poškodbami očesa?

V prvih sedmih letih otrokovega življenja so za oči najnevarnejši noži, škarje, žica, žebliji in drugi ostrí predmeti. Če se otrok zbode v oko, je to huda nesreča, vsaka tretja tovrstna nesreča se konča s slepoto. Od osmega do trinajstega leta so očem nevarni streli iz zračne puške, loka ali frače. Nasvet očesnega zdravnika: starši naj pazijo na dve do triletno otroke, ki še niso dovolj spretni, ko se vozijo s triciklom; pazijo naj na šest ali sedemletne otroke, ki so še premajhni, da bi smeli brez nadzorstva uporabljati žepni nož; in tudi na trinajstletnike, da ne streljajo kar tako z lokom in fračo.

Slovenski
VESTNIK

OTROŠKA ZDRAVNICA SVETUJE:

Ni vsaka 'gripa' samo gripa

Zima je. Čudovit čas za naše otroke, seveda če so zdravi. Vse prepogosto se namreč zgodi, da zbole ravno zdaj, ko bi lahko uživali na snegu.

Zakaj? Malo je kriv čas, malo otroci, pa tudi mi. Pomislite, kolikokrat jih preveč oblečete! Če so preveč oblečeni, se bodo prehladili še prej. Dovolj bo, da bodo samo nekajkrat poskočili ali vrgli nekaj kep in že jim bo prevroč. Spotili se bodo in kot poznamo otroke, tako razgreti prav gotovo še kaj hladnega popili. Tako bodo prehlajeni veliko prej kot če bi jih spustili na sneg z eno jopico manj. Tudi stanovanja naj ne bodo prevročna.

Paziti moramo tudi na to, da bo hrana v tem času čimbolj raznovrstna in bogata z vitamini. Saj ravno v tem obdobju celotna odpornost organizma peša. Otroci niso dosti na čistem zraku in soncu, ker ga ni. Tu-

di hrana ni taka kot poleti, ko je vsega dovolj, in šolski otroci so ravno zdaj zaradi svojih obveznosti preutrujeni. Zato je včasih dovolj ena sama nepazljivost in že je otrok bolan.

Vzrok za še pogostejše obolevanje je vsekakor ta, da žive naši otroci v kolektivu — v vrčih ali šolah, kjer je lahko že en sam bolezenski pojav dovolj da za njim zbolijo še ostali.

Če bo zbolel tudi vaš otrok, ga čimprej vzemite iz kolektiva. Doma boste njegov prehlad mimogrede pozdravili sami, brez zdravnika in zdravil. Saj je včasih le nekaj dni več med drugimi dovolj, da resno zboli.

V tem času so najbolj pogosti respiratorni vuferti (ali vuferti zgornjih dihal). Povzročijo jih najpogosteje virus. Znaki so zelo različni, od navadne vodene svečke iz nosu in kašljanja do vročine in splošne prizadetosti. Vse prehitro se zadovoljimo z najbolj znano diagnozo: gripa. Vendar ni vsaka virusna bolezen gripa.

Največkrat bolezen neopazno mine, celo brez vročine. Otroci so samo nahnjeni in pokašljujejo. Vročina je lahko tudi samo prehodna in hitro mine, lahko pa traja dlje časa in je tudi zelo huda. Kljub precej zvišani temperaturi pa se zgodi, da pri otroku ne najdemo nič posebnega, niti preveč siten ni, pa tudi hrane ne odklanja. V takem primeru bo bolezen prebolel mimogrede. Potrebnihi bo le nekaj čajev z limono pa še kakšen aspirin in spet bo tak kot prej.

Lahko pa bolezen traja dlje časa. Če temperatura ne pade, če postaja otrok prizadet, če bolj kašlja ali teže diha, ga vsekakor peljite k zdravniku. Mogoče prve dni ne bo našel nič oprijemljivega in tudi laboratorijske preiskave bodo lahko normalne, kljub rdečemu žrelu, povečanim bezgavkam in pordelim veznicam.

Za virusno obolenje ni takega zdravila kot je antibiotik za bolezen, ki jo povzroči bakterija. Zato vam bo zdravnik predpisal le zdravila, ki bodo lajšala spremljajoče znake bolezni, ne pa njenega vzroka.

Kljub zdravljenju in vsej negi pa bo lahko vaš otrok vedno bolj prizadet in tudi vročina mu ne bo padla. Rentgenski izvid nam v takih primerih najpogosteje pokaže, da gre za pljučnico, ki je z navadnim pregledom s slušalkami sploh ni bilo opaziti. Vendar bo bolezen tudi v takem primeru minila v dobrih 10 dneh.

Ker je torej vsako prehladno obolenje neprijetno, če že ne tudi nevarno, je bolje, da ga skušamo preprečiti. Otroku naj se čimveč giblje na svežem zraku primerno oblečen njegova prehrana naj bo čimbolj raznovrstna in bogata z vitamini, vi pa poskrbite, da boste pravočasno ukrepali, če bo z njim kaj narobe. Le tako bo zimski čas za vas in za otroke prijeten in lep.

DROBNI NASVETI

- Ledvičk ne pražite predolgo, ker bodo ohrdela. Pet minut je več kot dovolj.
- Omlete se ne bodo prijemale ponve, če boste dodali testu malo stopljenega masla ali nekaj kapelj olja.
- Pecilni prašek dodajte testu čisto na koncu, sicer bo njegov učinek manjši.
- Če pečete meso, morate pečico vedno najprej segreti. Zaradi toplenga zraka se bo na površini takoj naredila skorjica in preprečila, da bi iztekla mesni sok.
- Če pripravljate pecivo, pazite, da jajca ne bodo premrzla. Če ste jih pozabili pravočasno vzeti iz hladilnika, jih za nekaj trenutkov potopite v mlačno vodo.
- madeže od rje pokapajte z limoninim sokom, posušite s soljo in pustite predmet ali oblačilo nekaj časa na toplem.
- Ko slepate sladko smetano, dodajte sladkor šele tik pred koncem stepanja, da bo smetana lepo trda.
- Če imate masne in slabe lase, naj vam pri frizerju naredijo trajno. Pričeska bo videti bolj polna in lasje se bodo manj mastili.
- Jajca med kuhanjem ne bodo popokala, če boste vodi prilili nekaj kapljic kisa.

Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze v Založbi Drava za leto 1986

PREDNAROČILO:

ŠEST KNJIG PO CENI ŠIL. 298.-

Koroški koledar 1986

Sla po svobodi

Pel je za vse — Pavle Kernjak

Ali veš? Ali znaš?

Uganke in dopolnejvanke za najmlajše

V lunini senci

Koroško pesniško branje po izboru Cvetke Lipuš in Fabjana Hafner

Vprašanja koroškega otroka

Naročite še danes!

Valentin Polanšek
Bogdan Pogačnik
Herman Germ

Janko Messner

PREDNAROČILNICA

(izpolnite, izrežite in še danes pošljite na naslov: Drava — Naša knjiga, Paulitschgasse 5—7, 9020 Celovec)

Sporočam vam, da nepreklicno po povzetju naročam Knjižni dar Slovenske prosvetne zveze v Založbi Drava (šest knjig) po ugodni ceni šil. 298.—

Ime in priimek

Naslov

Kraj in datum

Podpis

RADIO — TELEVIZIJA

LJUBLJANA

PETEK, 6. 12.: 8.45 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.35 Poročila — 17.40 Prigode skupine „Pet petelinčkov“ — 17.55 Sokoli — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Misli ustvarjalno — 19.10 Risanka — 20.05 Nastanek človeške vrste — 21.00 Ne prezrite — 21.15 Pesem ptic trnovk — 22.10 Dnevnik — 22.20 Poljoli višje sile, francoski film.

SOBOTA, 7. 12.: 8.05 Poročila — 8.10 Prigode prijubljenih pravljic — 8.25 Prigode skupine „Pet petelinčkov“ — 8.40 Miti in legende — 8.55 Vsak petek nov začetek — 9.20 Naočnik in očalnik — 9.50 Periskop — 10.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju — 11.30 Mladostnik — 12.00 Nastanek človeške vrste — 12.50 Eureka in mi — 13.30 Poročila — 15.55 Vrt otrok — 16.55 Poročila — 17.00 Košarka — 18.25 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije: Če-belarski muzej Radovljica — 19.10 Risanka — 20.00 V zadnjem trenutku, avstralski film — 21.40 Zrcalo tedna — 22.05 Videogodba — 23.00 Poročila.

NEDELJA, 8. 12.: 8.25 Poročila — 9.30 Živ — 9.25 Sokoli — 9.50 Festival narodne glasbe Ptuj '85 — 10.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju — 11.40 Oddaja za stik z gledalci — 12.00 Ljudje in zemlja — 12.30 Cervantes — 13.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju — 14.20 Mostovi — 14.55 Pesem ptic trnovk — 15.45 Dolina, angleški film — 16.15 Poročila — 16.20 Njegovo visočanstvo O'Keefe, ameriški film — 17.45 TV kavarna — 18.50 Knjiga — 20.00 J. Vipotnik-J. Drozg: Rodna letina — 21.00 Športni pregled — 21.45 Beseda da besedo — 22.20 Poročila.

PONEDELJEK, 9. 12.: 8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 12.40 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Podstrešje, poučnozabavna oddaja — 17.45 Vsak petek nov začetek — 18.15 Videopokal — 18.25 Podravskega obzornika — 18.45 Višnji — 19.15 Risanka — 20.10 Neuničljiva Marija — 21.10 Aktualno — 22.15 Dnevnik.

TOREK, 10. 12.: 8.50 TV v šoli — 12.30 Poročila — 16.35 Solska TV — 17.30 Poročila — 17.35 Poletni festival '85 — 18.05 Miti in legende — 19.25 Zasavski obzornik — 18.40 Veliki in mali — 19.10 Risanka — 20.05 Osebe in usode, drama — 21.45 Omizje — 23.45 Poročila.

SREDA, 11. 12.: 9.00 Test — 9.15 TV v šoli — 12.30 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Prigode prijubljenih pravljic — 17.50 Naočnik in očalnik — 18.25 Dolenjski obzornik — 18.40 Ščepec širnega sveta — 19.05 Risanka — 20.05 Mednarodna obzorja — 20.55 Ryanova hči, angleški film.

ČETRTEK, 12. 12.: 8.45 Test — 9.00 TV v šoli — 12.00 Poročila — 16.35 Solska TV — 17.30 Poročila — 17.35 Infantičin, rojstni dan, animirana pravljica — 18.15 Videospot — 18.25 Obalnokraški obzornik — 18.40 Delegatska tribuna — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio noč — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 21.20 Tujci in bratje — 22.15 Dnevnik — 22.30 J. Kersnik-A. Inkret: Agitator.

AVSTRIJA 1

PETEK, 6. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Kremenčkovi — 9.30 Ruščina — 10.00 Solska oddaja — 10.30 Proti zapadu v Oregon — 12.00 Domači report, poročila in ozadja — 13.00 Poročila — 16.30 Miklavžev dan — 17.05 Alica v čudežni deželi — 17.30 Hudičeva babica — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Stari: Lekarinarjev strah — 21.15 Modna revija — 21.20 Carovniška predstava — 22.00 Nekoč — 22.05 Umetnine.

SOBOTA, 7. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Poženimo učitelja, kanadski film — 12.10 Nemoč krvnika — 13.15 Poročila — 14.05 Cesarjevi lovci, avstrijski film — 16.00 Madita, otroška oddaja — 16.30 Risanka — 17.05 Bravissimo — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 19.55 Sport — 20.15 Zabavni večer s Karlom Moikom — 21.50 25 let Beatlesov — 22.50 Ameriška hitparada — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 8. 12.: 10.00 Ob 200-letnici linške škofije — 12.00 Romanje — 13.20 Potovanje v skrivnostno pokrajino Sudana — 14.00 Mali svet, ameriški film — 15.35 Rdeči panter — 16.00 Spet preskakujem mlakuže — 17.35 Risanka — 17.40 Helmi, prometna vzgoja za otroke — 17.45 Seniorski klub — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Cas v sliki — 19.45 Sport — 20.15 Julius Tandler, film — 21.45 Nekoč — 21.50 Dragocenosti iz Avstrije — 21.55 Hernalis, glasbeni večer z Dunaja — 22.50 Namišljene in neslutene nevarnosti iz vesolja — 23.55 Poročila.

PONEDELJEK, 9. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Kremenčkovi — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Solska oddaja: Premog — 10.15 Cyrano de Bergerac — 10.30 Cesarjevi lovci, avstrijski film — 12.10 Dediči Babilona — 13.10 Poročila — 16.30 Božični običaji — 17.05 Risanka — 17.30 Pustolovščine na Novi Zelandiji — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Av-

strije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Sport — 21.15 Policijska postaja Hill Street — 22.00 Nekoč — 22.05 Razpad Avstro-Ogrske — 22.55 Poročila.

TOREK, 10. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Kremenčkovi — 9.30 Italijanščina — 10.00 Solska oddaja: Meteorologija — 10.15 Razmnoževanje celic — 10.30 Mož z železno krinko, angleški film — 12.10 Sport — 13.05 Poročila — 16.30 Božični okras — 17.05 Don Kihot — 17.30 Tu di zabava je potrebna — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije (Koroška) — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Dokumentacija — 21.15 Dallas — 22.00 Novo iz filmskega sveta — 22.45 Galerija — 23.15 Poročila.

SREDA, 11. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Kremenčkovi — 9.30 Francoščina — 10.00 Solska oddaja — 10.30 Mali lord, ameriški film — 12.05 Dokumentacija — 13.00 Poročila — 16.30 Lutkovno gledališče — 17.05 Alica v čudežni deželi — 17.30 Moja mama, tvoja mama — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Miklavževa paglavka, ameriški film — 21.55 Sport.

ČETRTEK, 12. 12.: 9.00 Poročila — 9.05 Kremenčkovi — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Solska oddaja — 10.1 Laž in resnica — 10.30 Velika ljubezen mojega življenja, ameriški film — 12.20 Seniorski klub — 13.05 Poročila — 16.30 Božični nakupi — 17.05 Don Kihot — 17.30 Risanka — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Dajmo, dajmo, igra in zabava s Hansom Rosenthalom — 21.50 Kraj sestanka ob meji, film — 22.55 Alemansko ogledalo — 23.40 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 6. 12.: 16.10 Pustolovščine na daljnem severu — 17.15 Ekspedicija v živalski svet — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Nekoč — 18.30 Hardcastle in McCormick — 18.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Dediči Babilona — 21.15 Cas v sliki — 21.35 Kulturne vesti — 21.45 Sport — 22.15 Bitka za opičji planet — 23.40 Zapadno od Santa Fe.

SOBOTA, 7. 12.: 15.45 Nekoč — 15.50 Tedenski pregled sporeda — 16.15 Zdravje ne pozna mej — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Zivali iščejo dom — 18.00 Pan-optikum — 18.25 Nogomet — 19.00 Za prijatelje filma — 19.30 Cas v sliki — 19.55 Novo v znanosti — 20.15 Osje gnezdo, francoski film — 21.55 Sport — 22.30 Pozor: Zeleno! (angl. film).

NEDELJA, 8. 12.: 9.00 Grete Wiesenthal, življenje za ples — 9.35 Cover Girl, ameriški film — 11.20 Koncert — 12.50 Nekoč — 15.00 Športno popoldne — 17.15 Kviz „AS“, glasba

za ugalbanje — 18.00 Izdelovalec barometrov na čarobnem otoku — 19.00 Mladinska revija — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Mož z železno krinko, angleški film — 21.55 Chicago 1930 — 22.45 Sport.

PONEDELJEK, 9. 12.: 17.10 Nekoč — 17.15 Sanjski svet — 18.00 Lipova cesta — 18.30 Hardcastle in McCormick — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Zdravilišče v Schwarzwald — 21.00 Novo v kinu — 21.15 Cas v sliki — 21.35 Kulturne vesti — 21.45 Šifing, gospodarski magazin — 22.05 Moja prva ljubezen, francoski film.

TOREK, 10. 12.: 15.45 Iz parlamenta — 17.00 Solska oddaja — 18.00 Bill Cosby — 18.25 Nekoč — 18.30 Hardcastle in McCormick — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Kviz avstrijskih rekordov — 21.15 Cas v sliki — 21.35 Kulturne vesti — 21.45 Klub 2.

SREDA, 11. 12.: 15.40 Nekoč — 15.45 Iz parlamenta — 17.00 Kako postanem podjetnik — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Dingsda, kviz — 18.30 Hardcastle in McCormick — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Sejem senzacij — 21.15 Cas v sliki — 21.35 Kulturne vesti — 21.45 Mlada generacija na Poljskem — 22.30 Car, nemško-švicarski film.

ČETRTEK, 12. 12.: 15.45 Iz parlamenta — 17.00 Sport — 17.30 Tečaj računalništva — 18.00 Vabimo k mizi — 18.25 Nekoč — 18.30 Hardcastle in McCormick — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Cas v sliki — 20.15 Domači report, poročila in ozadja — 21.15 Cas v sliki — 21.35 Kulturne vesti — 21.50 Klub 2.

Slovenska študijska knjižnica

BREZPLAČNO IZPOSOJA KNJIGE IN REVIE

s področja mladinskih revij

CICIBAN: list za najmlajše

MAVRICA: mesečna veroučna revija

MLADI ROD: šolski list za koroško mladino

M MLADINA: mladinska revija

PIONIR: poljudno-znanstvena revija za mladino

PIONIRSKI LIST: mladinska zabavna revija

RADAR: revija za ljubitelje zanimivega branja

TIM: revija za tehnično in znanstveno dejavnost mladine

TRIBUNA: študentski list

TELESNA KULTURA: revija za teoretična in praktična vprašanja telesne vzgoje, športa, rekreacije

OTROK BOŽJI: nabožni mladinski list

SŠK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

Knjižnica posluje: v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure
v sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

Odbojka: 3:0 za SK Aich-Dob

V drugem kolu odbojkarskega prvenstva (21. 11. 85) so se Doblani merili z odbojkarji iz Grabštana. To moštvo igra že nad devet let v koroški ligi. A kljub temu nimajo pravega uspeha. Doblani so bili v odločni formi in so kar od začetka z polno paro pritiskali. Vsaka žoga je našla odjemalca in tolkači so poskrbeli za točke. Prvi del so dobili Doblani s 15:0. Čisto onemogel nasprotnik se tudi v drugem setu ni znašel. In spet so Doblani tečkovali s 15:0. Seveda so tudi navijači poskrbeli za odlično vzdušje. Ofenzivna taktika je našemu domačemu moštvu zagotovila zmago. Tretji set se je končal s 15:3.

Igrali so: Gerhard Kitzinger, Peter Trampusch, Peje Trampusch, Lojze Opetnik, Eduard Trampusch, Marko Trampusch, Martin Miheu in Rudi Schlinder.

21. novembra je bila napovedana tudi tekma ženske ekipe, katero smo dobili na zeleni mizi s 3:0, ker je grabštanska ekipa nastopila za pol ure prepozno. Torej prva zmaga za ženske SK Aich-Dob.

SLOVENSKE ODDAJE
AVSTRIJSKEGA RADIA

vsak dan od 18.10 do 19.00 ure

Petek, 6. 12.: Iz kulturnega življenja koroških Slovencev: Avtorji iz pliberške okolice (M. Vrbinc).

Sobota, 7. 12.: Duhovni nagovor (žpk. Šimej Wutte). Voščila (M. Hartmann).

Nedelja, 8. 12.: „Nekoga moraš imeti rad!“ (P. Zunder).

Ponedeljek, 9. 12.: Rebrca-Žitara vas - oddaja v živo: „Obir“ raste ob beli Beli.

Torek, 10. 12.: Mladinska: Bilanca leta mladine — O napadalnosti (F. Krištof).

Sreda, 11. 12.: Popevke. Večerna 21.00–22.00 „Človek, ki je bil“ (M. Vrbinc).

Četrtek, 12. 12.: Rož - Podjuna - Zila.

Petek, 13. 12.: Narodopisna oddaja: Podgorje v Rožu (A. Feinig).

— ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK —

ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH — ŠAH

Prvi triumf Slovenskega športnega kluba „Obir“

Končno so kapelški šahisti le dočakali strastno zaželeno zmago-slavje! V petem kolu prvenstvenega tekmovanja prvega vzhodnega razreda je namreč Kapelčanom uspela letošnja prva zmaga. Po borbenem in napetem spopadu s sovrstniki iz Labotske doline, SG Wolfsbergom I, so slovenski šahisti konec koncev upravičeno in zasluženo slavili s 4,5:3,5, torej z minimalno prednostjo.

Dvoboj se je začel preteklo nedeljo ob devetih popoldne pri „Zuzeju“ (Espresso Piroutz) v Železni Kapli zelo obetavno. Kajti na prvi deski je Justin Polanšek po petih (!) minutah naprotniku ugrabil dve figuri za dva kmeta. Ostalo je bila samo še stvar tehnike. 1:0 za SŠK. Na šesti deski je Stanko Haderlap v brzopoteznem slogu izsilil remi. Potem je edini kapelški mladinec Rainer Straßer v zanimivi partiji prisilil nasprotnika na vdajo. Stanje: 2,5:0,5. Vse je kazalo, da bo slovenski klub zanesljivo zmagal, saj je vrhu tega Stošier na peti deski s figuro več imel dobljeno pozicijo. Vendar se je položaj na vsem lepem hitro spremenil. Wolte je izvedel slabo potezo in prišel v izgubljen položaj. Nasprotnik je zmanjšal — 2,5:1,5 za „Obir“. „Legijonar“ Adem Ramaš je od tega trenutka naprej na drugi deski takoj zaostрил pozicijo. Po strašnem napadu je svojega konkurenta forsirano matiral. 3,5:1,5 za SŠK! Sledil je šok: Hanscho je na sedmi deski v remi-poziciji spregledal čolega topa. Seveda se je tekoj vdal in rezultat je bil spet minimalen — 3,5:2,5. O končnem izidu sta odločili partiji na četrti (Haller) in peti (Stošier) deski. Še preden je Haller podpisal predajo, je šolski direktor Johan Stošier, ki je tudi podžupan kapelške občine, izkoristil prednost figure več, čeprav šele po zelo komplicirani končnici. Kapelški „mojstri“ so se globoko oddahnili in Stošierju so se čestitali za „odločilno“ točko,

TRETJI RAZRED - VZHOD:

Navdušenje za šah v Bilčovsu

Šahovska mrzlica spreletava Bilčovs. Po gostilnah, pri pevskih vajah, pri mladinskem krožku in sploh vsepovsod, kjer se srečavajo Bilčovščani, sedejo za šahovnico ali se vneto pogovarjajo o kraljevi igri. Posebno zadnji ponesrečeni nastop bilčovške ekipe proti Šentandražu je vsebina številnih pogovorov in diskusij. Čeprav šteje Šentandraž med favorite za osvovitev prvega mesta, poraz v taki višini (0,5:5,5) gotovo ni bil zaslužen. Bilčovščani so imeli dokaj dobre pozicije, a manjkal jim je odločilni kanček sreče. Za naslednjo tekmo proti sosedu na lestvici WAC-ju, ki pa bo šele januarja, že zdaj „brusijo nože“ na tedenskih treningih pri Korenu v Kajzazah.

Vrstni red najuspešnejših bilčovških šahistov: Gašper Ogris-Martič 3 točke (4 partije), Robert

stava lotilo 20 šahovskih društev. Toda SK Sveče-Bistrica je izstopil iz tekmovanja, zato verjetno nobeno moštvo ne bo izpadlo! Tekmuje se na osmih deskah, ne več na šestih kot v drugem oziroma tretjem razredu. Tam zastopa slovenske „barve“ Slovenska športna zveza in sicer kar s tremi (!) ekipami! Še enkrat posamezni izidi: 1. deska: Justin Polanšek 1, 2. deska: Adem Ramaš 1, 3. deska: Rainer Straßer 1, 4. deska: Helmut Haller 0, 5. deska: Johann Stošier 1, 6. deska: Stanko Haderlap 0,5, 7. deska: Josef Hanscho 9 in 8. deska: Johann Wolte 0.

Lestvica po petih kolih:
(Zaključek leta 1985)

1. Blatograd II	27,5	(5)
2. Magistrat Celovec II	25,5	(5)
3. ÖDK Šentandraž II	25,5	(4)
4. SG Wolfsberg III	24,5	(5)
5. Frantschach II	22,5	(4)
6. Gospa Sveta III	18,0	(4)
7. Grabštanj I	15,5	(5)
8. SŠZ III/Bilčovs	12,5	(5)
9. Wolfsberger AC III	11,5	(4)
10. Grabštanj II	8,5	(5)
11. Toyota/Grießer II	8,5	(4)

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprecht-Straße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, telex 42 20 86 and a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založništvo in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Šah: Prvič zmaga v Weitensfeldu

Nikoli še ni uspelo igralcem šahovskega društva Slovenske športne zveze, da premagajo šahiste iz Weitensfelda. Tudi pri žrebanju števil, ki odločajo o številu tekem doma oziroma na tujem, je od zdaj še vedno tako naneslo, da so morali Slovenci v dolino Krke. Možnosti na zmago proti katero kolim moštvo so zaradi ojačitve ŠD SŠZ letos sicer večje kot kdaj koli poprej. Vendar je optimizem slovenskih šahistov pred tekmo v soboto v Weitensfeldu nekoliko pešal. Še predobro se je vsak spominjal poraza proti prav tako še nepremaganim Wietersdorfu.

Ojačitev slovenske ekipe v tej sezoni nasprotniku ni bila neznanca. Svojo živčnost so skrivali s pretirano dobro voljo. Že pri pozdravu so slovenskemu moštvo — seveda v šali — obetali debakel. A slovenski šahisti so jih krepko razočarali! Kaj kmalu je vodja ekipe, IVAN LUKAN, osvojil prvo točko za SŠZ I/Cartrans. Ostale partije so še dalj časa ostale odprte — dokler ni GORAŽD ŽIVKOVIČ na prvi deski pridobil odločilno prednost. Njegov nasprotnik se je na žalost vedel zelo nešportno in (ko je stal pred neizbežnim matom) je zapustil dvorano ter v sosednji sobi kartal (!); tako da se je partija končala kot zadnja. Zelo neprijetnega nasprotnika je imel BRANKO COLTER. Stalno je na ves glas zahteval remi in s tem ni motil samo Kolterja, temveč tudi vse ostale igralce. „Psihološko vojno“ je dobil nasprotnik: partija se je navsezadnje res končala z remijem. Ena točka je torej še manjkala

do zmage. Zato je predlagal Lukan za ostale tri partije remi (po pravilih KSV ima vodja ekipe to pravico). Po kratkem sem ter tja je vodja Weitensfelda pristal. KONČNI IZID: 4:2 za SŠZ I/Cartrans in prva zmaga v Weitensfeldu!

Taki ukrepi, ki sicer zagotovijo zmago ekipe, gotovo ne zadovoljujejo vse prizadete. Remija sta se razveselila Franci Rulitz in Ivko Ferm, ki sta bila že pod precejšnjim pritiskom (čeprav tudi v teh dveh partijah zadnja beseda še ni bila rečena). Boljšo pozicijo je imel dr. Joži Amrusch, a tudi on je solidarno podprl predlog Lukana (ki je svoje igralce seveda prej vprašal). Z izidom so bili naši šahisti zelo zadovoljni, kajti nasprotniki so sami rekli, da oni v tako močni postavi letos še niso nastopili. Proti slovenskemu moštvo — naj bo to pri šahu ali pri nogometu — se pač vsi še bolj potrudijo...

Nogometni pokal KfV: SAK se je kvalificiral

Slovenski atletski klub je eno izmed štirih moštev, ki so se kvalificirala za nadaljnje tekme za pokal koroške nogometne zveze v hali. Konec minulega tedna sta se v Vetrinju kvalificirali moštvi Obervellach in Šmohor, v Borovljah pa ASK in SAK! Zaključene so tudi že kvalifikacijske tekme prvih razredov, deloma tudi spodnje lige. Prihodnjo soboto so na vrsti kvalifikacijske igre druge skupine spodnje lige vzhod: nastopata tudi moštvi iz Sel in Smihela.

Slovenski atletski klub je premagal Pliberk (3:1), Mostič (9:1), SCA Šentvid (8:1) ter Magdalen (7:2), le proti ASK je podlegel s 3:6.

V hali se je spet enkrat uveljavila

dobra tehnika slovenskih nogometišev, ki so si v zadnjih letih nabrali že toliko izkušenj. Moštvo se je dobro dopolnjevalo in bilo zelo učinkovito pri izkoriščanju možnosti za zadetek. Najboljši strelec SAKa in skupine A sploh je bil Mladen Jovičević. Igrali so vsi kadrovske igralci razen Justina Polanška (vojaščina), Gregoriča in Prešerna, ki sta oba poškodovana.

Po kvalifikacijskih tekmah prihodnjo soboto in nedeljo, se bodo tekme za koroški nogometni pokal v hali nadaljevale 22. decembra.

Iz prvih razredov so se med drugimi kvalificirala tudi že moštva iz Bilčovsa, Kotmare vasi in Globasnice.

Nogomet: Uvrstitve moštev SAK

Zimski počitek uživajo sedaj tudi druga moštva Slovenskega atletskega kluba. To so rezervisti prvega moštva: moštvo „pod 23“, 12–14-letni šolarji in 10–12-letni pionirji.

Pionirji SAK so na 11. mestu

Pionirji so v 11 tekmah osvojili 6 točk; zmagali so trikrat, izgubili pa osemkrat. Zasedli so 11. mesto lestvice pri štirinajstih nastopajočih moštvih. Najmlajši sakovci so aktivni šele poldrugo leto, da pa uspeh ne pride z dneva v dan, vsi vemo. Sicer fantje pridno napredujejo, ampak dela je še in še.

Šolarji so na drugem mestu

Šolarji so v primerjavi s pionirji že veliko bolj izvežbani, izkušeni in

zreli. Že lani so postali viceprvak, letos v prvi polovici prvenstva ponovno! 7 zmag so si priborili in le trikrat so morali kapitulirati. S številkami pišemo: 10 tekem — 7 zmag — 0 remijev — 3 porazi, 54:21 razmerje golov je 14 točk. Senzacionalna je bila zmaga v Hodišah, kjer so šolarji slavili neverjetno zmago 22:2! Pionirje in šolarje je prevažal in spremljal igralec članske ekipe Justin Polanšek.

Zaradi krajevnih raztresenosti je vežbanje mladih nogometišev slej ko prej največja težava in skrb.

SAK „pod 23“ na 9. mestu

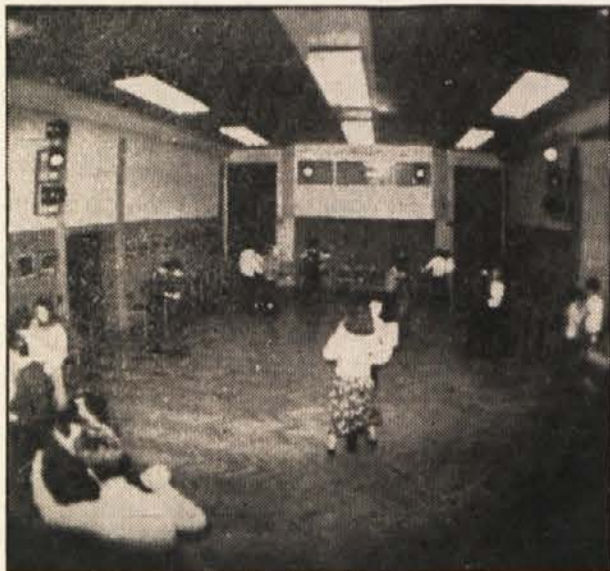
Rezervno moštvo SAK, ki ga vodi Silvo Kumer, je tekmovalo v najvišjem, se pravi po kvaliteti najboljšem razredu A. Ob koncu jesen-

ZSM ŠKOCIJAN:

Plesni tečaj

20 plesnih parov tedensko vadi na plesnem tečaju za začetnike, ki ga vodi Gregej Krištof v Kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu.

Plesni tečaj šteje med aktivnosti krajevnega združenja Zveze slovenske mladine v Škocijanu.

Portorož: Perko drugi!

28-letni Norbert Perko iz Sveč je na mednarodnem turnirju „Portorož 1985“ dosegel drugo mesto in si je s tem pridobil naslov jugoslovanskega mojstrskega kandidata! Perko, ki je igral ta turnir pod pokroviteljstvom Slovenske športne zveze Celovec, je v dvanajstih kolicah samo enkrat izgubil (proti „strahu koroških šahistov“, Silvo Kovaču) in trikrat remiziral (proti prvo- in tretjevrženemu ter proti Korošču Stelzerju). Boljši od Perkota je bil samo tretji jugoslovanskega prvenstva juniorjev, 18-letni slovenski talent Grosar, ki je z eno točko naskoka osvojil prvo mesto. Turnirja, katerega sta se svojčas udeležila že legendarni Bobby Fischer in bivši svetovni prvak Anatolij Karpov, se je letos udeležilo 13 šahistov iz štirih dežel, med njimi sedem igralcev z naslovi (en fide-mojster, dva nacionalna mojstra, štiri mojstrski kandidati). Dobri nastop Perkota je tudi že obrodil prve sadove: organizatorji turnirja so ga povabili na naslednji turnir Portoroža leta 1987.

Vrstni red prvih sedem

1.	FM Grosar (int. Elo 2380, YU)	10,5
2.	Perko (Elo 2117, A)	9,5
3.	MK Veber (YU)	8,5
4.	IM Laco (I)	8,5
5.	MK Vasič (YU)	7
6.	GM Stelzer (A)	6,5
7.	MK Kovač (YU)	5,5

Rok Petrovič pred Bojanom Križajem

Devetnajstletni Ljubljčan Rok Petrovič je v Italijan. Sestriresu prvič zmagal in s tem zagotovil sedmo zmago Jugoslavije v svetovnem pokalu. Skupaj z Bojanom Križajem je bivši juniorski evropski prvak prvič v zgodovini zabeležil „dvojno zmago“. Najboljši Avstrijec je bil Kölbichler na 5. mestu.

Med strokovnjaki in tukajšnje javnostjo sta vzbudila Petrovič in Križaj zanimanje tudi z novima slalomskima čeladama, ki jih izdelujejo v Italiji. Zgleda, da se je lahka čelada iz umetne snovi obnesla, da obvaruje športnika pred udarci, ki jih povzročajo kolci vratac. Dostikrat so ti kolci premaknili tudi zaščitna očala ali pa celo z udarcem stresli glavo.

Roku Petroviču napovedujejo veliko bodočnost, saj ni samo dobro stremeniran in discipliniran, temveč kaže tudi veliko samostojnost pri odločanju.

BILJARDISTI POZOR!

Kdor bi rad v Celovcu igral biljard ima možnost, da se aktivno vključi v priprave za snovanje krožka, ki se bo posvetil biljardu. V okviru Slovenske športne zveze bo ustanovljen Slovenski biljardski klub.

Interesenti naj se javijo med tednom — od 19. ure naprej — pod celovško tel. št. (0 42 22) 44 2 97.

Strokovno združenje pedagoških delavcev včlanjeno v FIAI

Na zadnjem svetovnem kongresu FIAI (Federation internationale des associations d'instituteurs), jeseni 1985 v Dakarju (Senegal), je omenjena organizacija kot redno članico sprejela v svoje vrste Strokovno združenje pedagoških delavcev. Učiteljska organizacija FIAI zastopa interese učiteljev v obveznih šolah in je ena izmed treh največjih svetovnih učiteljskih organizacij. Že marca prihodnjega leta bo Strokovno združenje pedagoških delavcev imela možnost na konferenci FIAI v Maroku poročati o dvojezičnem šolstvu na Koroškem.

Danilo Prušnik dobil Bloudkovo plaketo

Danilo Prušnik, predsednik Slovenske športne zveze, je tretji dobitnik Bloudkove plakete na Koroškem. To visoko slovensko športno priznanje je pred njim dobilo že Športno društvo Zahomc in dr. Janko Wiegele.

Konec novembra so v Ljubljani slovesno obhajali 40-letnico športa v svobodi in hkrati 21ič podelili Bloudkova priznanja in plakete. To priznanje, ki je pomenovano po svetovno znanem graditelju skakalnic inž. Stanku Bloudku, je bilo podeljeno Danilu Prušniku za dolgoletno uspešno delovanje pri razvoju športa med koroškimi Slovenci. Danilo Prušnik, ki že 15 let predseduje Slovenski športni zvezi, je bil med drugim iniciativen pri te-

ku v okviru pohoda za Arihovo peč, je že pred leti poudarjal pomen šahovskega športa za koroške Slovence, je pomagal organizirati šahovsko interligo ter ima tudi zasluge za vsakoletno športno srečanje mladincev iz Koroške, italijanske Primorske, Slovenije in Madžarske.

Med dobitniki plakete so letos med drugim še: Oto Giacomelli, Andreja Leskovšek, Rok Petrovič, Miran Tepeš idr.

Med deset dobitnikov Bloudkove nagrade pa so letos uvrstili tudi Slovensko planinsko društvo Trst, ki je bilo ustanovljeno leta 1904 in ki mu gredo zasluge za uspešen razvoj planinstva in telesne kulture med Slovenci v Italiji.

Uspehi Francija Wieserja

Prihodnjo nedeljo, 8. decembra 1985, bo naš rojak Franci Wieser sodeloval na mednarodnem boksarskem turnirju v Innsbrucku. Za to pomembno udeležbo se je kvalificiral pred 14 dnevi v Salzburgu.

Skupaj z Marjanom Oražetom je bil Franci Wieser član celovškega moštva HSV, ki je premagalo močno moštvo BC Olympia Salzburg z rezultatom 9:7. Franci Wieser je premagal mladinskega avstrijskega prvaka Traxnerja (2 krat so ga naštel), Marjan Oraže pa je zmagal že v 1. kolu rsc.

Franci Wieser je mnenja, da amatersko boksanje ni nevarno, ker so predpisi zelo strogi. Do sedaj tudi še ni bil poškodovan. Franci dnevno dvakrat z veseljem trenira in se

je s svojimi dobrimi rezultati (lani je bil mladinski viceprvak) uvrstil že v avstrijski nacionalni kader. Pravi, da je v njegovi kategoriji (65–75 kg) zelo težko napredovati, ker je prav v tej kategoriji mnogo športnikov. Če bo šlo vse po sreči bo imel možnost udeležiti se prihodnjega evropskega mladinskega prvenstva.

Kulturna taberna Pri Joklnu
Sreda, 11. 12. 1985

Vernissage: Birs Darko, slike na svili in batistu, grafike v sitotisku. Nato: Kundalini z novim programom. Sreda, 18. 12. 1985

Theater mit Vorsprung: ...bitte nach Ihnen“. Igra o finosti in grobsti človeštva.

KLUB SLOVENSKEH OBČINSKIH ODBORNIKOV
razpisuje

Delovno mesto poslovodnega tajnika

Pogoji: dobro obvladanje slovensčine in nemščine v ustni in pisni obliki; smisel in možnost za politično, strokovno in informacijsko delo; sposobnost za organizacijske in vodstvene naloge (matura ni pogoj); avstrijsko državljanstvo; odslužen vojaški rok ali opravljena civilna služba (zaželeno); vozniško dovoljenje in osebni avtomobil.

Nastop službe: 2. januarja 1986, oz. po dogovoru.

Plača po dogovoru.

Prednost imajo kandidati/kandidatke z ustrežno prakso in ki so že aktivno vključeni(e) v delo slovenskih organizacij, društev in ustanov. Interesente/Interesentke vabimo, da oddajo svoje pismene prošnje z življenjepisom in z dokazili o izobrazbi do 15. dec. 1985 na nalov:

Klub slovenskih občinskih odbornikov, Viktringer Ring 26
9020 Celovec/Klagenfurt

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO ZARJA V ŽEL. KAPLI
vabi na

18. sankarsko tekmo

(1. TEKMA ZA OBIR POKAL 1986)
v nedeljo, dne 8. decembra 1985

Kraj: Lepena/Koprivna - Start: 10.00 - Startne številke: do 9.30 v gostilni Rasočnik, Lepena - Sarni prispevek: šolarji, šolarke S 20.-, vse ostale skupine S 40.-, dvojice S 30.- - Trening: Samo v soboto, 7. 12. 1985 od 14.00 do 16.00 ure. Na dan tekme trening ni dovoljen! - Čelada: Obvezna za športne sanke I in II. Vsak tekmuje na lastno odgovornost. Prireditelj odklanja vsako jamstvo za nastalo škodo napram udeležencem in tretjim osebam!